

Asha Miró | Quim Brugué | Roger Buch | Àlex Gutiérrez

ÒMNIUM

núm. 13 hivern'09

LLENGUA CULTURA PAÍS

Entrevista amb

Sol Picó

i a més...

Deixem de jugar amb la participació ciutadana | **El llibre digital: evolució o revolució?** | *Boom del nou pop català*

La foto: Mequinensa | Inclou ÒC Notícies 133

Generalitat de Catalunya
www.gencat.cat

Idioma Castellano Galego Catalano Euzkara

Llengua catalana

Serveis

- » Traductor automàtic
- » Plots a la carta
- » Voluntariat per la llengua
- » Traducció i interpretació jurades
- » Empreses i professionals de la llengua
- » Curs d'entitats de foment de la llengua
- » Certificats de català
- » Parla.cat
- » Optimot, Consultes lingüístiques
- » Atenció de consultes

Encomana el català. Participa-hi!

Comparteix la campanya amb les teves amistats.

Encomana el català. És fàcil!

Enllaços i recursos per facilitar l'ús de la llengua catalana.

Parla.cat

Equip virtual d'aprenentatge que posa a l'abast de tothom materials didàctics per aprendre la llengua catalana.

Itineraris d'aprenentatge. Llengua catalana

Materials per als nivells intermedi i suficient que permeten aprendre de manera autònoma.

Actualitat

El Consorci per a la Normalització Lingüística realitzarà 76 cursos de nivell D a tot Catalunya (04.10.2009)

El Col·legi d'Advocats dels Pirineus Orientals rep el Premi Agustí Juandó i Rayo

Destaquem

traductor gencat

flaxos

Enquesta d'ús lingüístic de la població 2008

Cinema en català

publicacions en línia

Canal de llengua

www.gencat.cat/llengcat

Portal amb àmplia informació sobre el català i els recursos que en faciliten l'ús

ENCOMANA EL CATALÀ!

Generalitat de Catalunya

per la llengua

som-hi

Editorial

A cabem l'any amb la sensació que hem hagut de centrar la nostra atenció en problemes de funcionament irregular d'entitats i d'administracions públiques, que si són provats mereixeran les sancions corresponents, però que han servit per generar una mena de desconfiança general, en bona part alimentada per interessos polítics o d'instrumentalització d'antics antagonismes. Hem de recuperar, però, l'agenda que marquen els nostres objectius, és a dir, la promoció de la llengua, la cultura i la nació catalanes i la resposta als reptes que això suposa en aquests moments. En aquest sentit, el dia 21 de novembre vam celebrar una trobada totes les juntes territorials d'Òmnium per tal de plantejar col·lectivament el nostre futur. Des d'un punt de vista lingüístic, hem de continuar treballant pel coneixement de la llengua i, sobretot, pel seu ús social en l'espai públic. Pel que fa a la cultura, a part d'aquelles manifestacions que fan servir la llengua catalana com a vehicle d'expressió, hem d'afavorir la creació en aquelles expressions de sentiments i emocions que la sensibilitat dels creadors fan a través de les nostres arts escèniques, la música, la dansa, etc., és a dir, a través de l'ampli ventall que permet que una cultura sigui rica i completa. Des d'un punt de vista nacional, continuarem treballant per la cohesió social, especialment amb la nova immigració, que en aquests moments ja representa el 16 % de la població de Catalunya. Hem de ser un país divers quant a procedències, però amb la possibilitat de tenir projectes de futur nacional compartits. També des d'un punt de vista nacional continuarem treballant pel respecte als valors democràtics. Això suposa la no ingerència en la voluntat expressada a través de referèndum pel poble de Catalunya, com en el cas de l'aprovació de l'Estatut del 2006, i la necessitat que es pugui aprofundir el funcionament democràtic amb la convocatòria d'un referèndum per a l'autodeterminació. Aquest proper any 2010 serà any d'eleccions al Parlament de Catalunya. Òmnium Cultural continuarà treballant amb l'esperit de sempre, respectant les diverses opcions, però preservant la seva independència respecte als partits polítics.

© Ramon Boadella

“Hem de ser un país divers en procedències, però amb projectes de futur nacional compartits”

Jordi Porta i Ribalta

sumari ÒMNIUM hivern'09

- 4 **Donassa** > Vicky Sherpa
- 5 **Notes desacomplexades** > Eva Piquer
- 6 **La foto** > Mequinensa
- 14 **L'entrevista** > Sol Picó
- 49 **Tasques connectades** > Oriol Lladó
- 50 **Punt final** > Francesc-Marc Álvaro

35 ÒC Notícies 133

PAÍS

- 7 **Deixem de jugar amb la participació ciutadana** > Les consultes sobre el dret a decidir desperten falses expectatives i dibuixen escenaris irrealistes. Per Quim Brugué.
- 13 **Consultes sobre la independència: participació sense límits!** > Una de les seves virtuts és que obre un debat sobre els conceptes de legalitat i legitimitat. Per Roger Buch.

CULTURA

- 20 **El llibre digital: evolució o revolució?** > Ja és aquí en la nostra llengua i aquest Nadal vol ser regal estrella. Parlem amb els editors pioners i mostrem com és. Per Celina Pau.
- 24 **Boom del nou pop català** > Expliquem el fenomen generacional que ha esclatat amb Manel: gent normal cantant en la llengua mare i amb referents globals. Per Nina G. Sabatés.

LLENGUA

- 28 **El català a revisió, 25 anys després** > Ens quedem amb la xifra optimista: més de 2,5 milions de residents a Catalunya volen aprendre'l. Per Daniel Gutiérrez Abella.
- 32 **Lectorats de català** > Estudiar català a les universitats estrangeres és més fàcil que a l'Estat espanyol. Entrevistem els lectors i tractem algun cas d'èxit sorprenent. Per Jordi Nopca.

ÒMNIUM hivern'09 >>>
 Edita: Òmnium Cultural
 Diputació, 276, pral. 08009 Barcelona
 www.omnium.cat oc@omnium.cat
 Tel. 93 319 80 50 Fax 93 310 69 00

Producció editorial: Ara Llibres, sccl. www.ara.cat
 Disseny original: Xavier Peralta
 Direcció editorial: Roser Sebastià
 Coordinació editorial Ara Llibres: Toni Quero i David Heredia
 Maquetació: Natalia Margarit
 Consell de redacció: Marta Buch, Isidor Marí, Mabel Mas, Joan Maria Piqué, Vicent Sanchis, Roser Sebastià i Oleguer Serra.
 Publicitat: Carme Mata, cmata@omnium.cat
 Impressió: Gramagraf, sccl
 Dipòsit legal: B-51515-2005 / ISSN: 1885-611X
 Òmnium no es fa responsable de l'opinió dels seus col·laboradors.
 Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
 Departament de Cultura
 i Mitjans de Comunicació

Vicky Sherpa

LES FRONTERES DE KATMANDÚ

Cada cop que parlem de la crisi de l'ensenyament al nostre país benestant, hauríem d'aixecar el cap i preguntar-nos per la tasca de la Victòria Subirana. Coneguda per tothom com *Vicky Sherpa*, aquesta pedagoga incansable ha utilitzat l'educació com a eina per combatre les desigualtats socials en un Nepal no sempre acollidor i des d'escoles senzilles com la que, a Katmandú, porta el nom de Catalunya des de l'any 2000.

© il·lustració: Martí Abril

Sempre, a la història de la humanitat, hi ha hagut persones que han brillat amb llum pròpia i especial, aportant quelcom revolucionari al món. Kapuscinski ens deia que «creuar fronteres és el veritable sentit de la vida. Hi ha fronteres que no són físiques, que també cal creuar: les de la cultura, les de la família, les de l'idioma, les de l'amor...»

En un temps en què ser solidari no estava de moda, la Vicky va emprendre una aventura que canviaria completament la seva vida. Deixant-se endur per la intuïció, va creuar *la frontera de la renúncia*, que alhora suposava la del compromís, per anar a viure al Nepal i a fundar-hi una escola per als desfavorits. Va renunciar a una vida acomodada per comprometre's en la millora de l'educació dels infants del carrer de la ciutat de Katmandú. De dir-se Subirana, va baixar a ser Sherpa, la guia, la llum de milers d'infants.

El Nepal és un racó meravellós del món, un país, però, on el 85 % de la població és analfabeta i els més menuts treballen per a màfies que els obliguen a demanar diners als turistes, transportant pesades càrregues incompatibles amb els febles cossos o treballant en fàbriques de catifes. Coneixent aquesta crua realitat, la Vicky va creuar *la frontera de l'educació* i es va dedicar a lluitar contra les desigualtats socials dels nens i nenes marginats i discapacitats. Ells i elles estan estretament lligats a la seva família i al seu entorn social, però amb dedicació i cura

es creen persones que en un futur seran crítiques, lliures i amb possibilitats de canviar el món. D'aquesta manera creuà, alhora, *la frontera de la maternitat*, i es va convertir en «mare» de moltes criatures de diferents ètnies i religions, que malviuen pels carrers de la gran ciutat.

«El compromís, la solidaritat i l'estimació pel Nepal fan que la Vicky es converteixi en l'altaveu de tot el que passa al seu voltant»

A Occident les dones començaven a assumir llocs de rellevància. Però la Vicky va renunciar a tot aquest món per recuperar la dignitat de les dones nepaleses, tot creuant així *la frontera dels gèneres*. A través de la formació, les dones emprenen el llarg camí per arribar

a ser visibles a la societat, prenent així el timó de les seves vides i creient fermament en les seves possibilitats transformadores. Fins i tot ella va convertir-se en una dona nepalesa més, casant-s'hi per sentir en la seva pròpia pell les desigualtats culturals i socials.

El compromís, la solidaritat i l'estimació pel país i la gent que l'havia acollit fan que la Vicky es converteixi en l'altaveu de tot el que passa al seu voltant. No pot restar callada davant les injustícies i ho denuncia davant del món fent-nos creuar *la frontera de la denúncia*.

Una de les lliçons positives que ens ha ensenyat és que la globalització aporta quelcom de positiu a les nostres vides. Ens fa apropar-nos a realitats llunyanes, sentint-nos-en partícips, percebent que els problemes dels altres són també els nostres i les seves alegries són també les nostres, fent possible que, amb l'ajuda de persones enlluernadores com la Vicky, creguem que existeix la globalització dels sentiments, de la justícia, de l'estimació i de la solidaritat. ◊

>>> Asha Miró és escriptora.

Quatre dies de glòria

L'eufòria independentista desfermada arran del referèndum d'Arenys de Munt va durar el que va durar. El 13 de setembre pensàvem que ens menjaríem el món i el dia 17 el senyor (ai: saquejador) Millet confessava que se'ns havia menjat a tots, amb la il·lusió col·lectiva per postres. És així d'esquiva, la felicitat.

Encara sort que s'ha evitat la metastasi

Fer-se gran deu ser descobrir que els prínceps blaus no existeixen, que els nostres pares tampoc ho van fer tan malament i que el famós oasi català era un miratge com els dels tebeos, que es volatilitzen així que s'hi acosta l'assedegat Garzón de torn.

A finals d'estiu ja auguràvem que el nou curs no seria fàcil, amb la crisi econòmica en plena forma i amb l'amenaça de la grip A. Però no prevèiem que patiríem també una crisi anímica com a país per culpa de la pandèmia de la corrupció, i de la nostra incapacitat per combatre-la adequadament un cop ja és massa tard per prevenir-la.

Si ens desmoralitzem, els virus diversos trobaran el terreny abonat per multiplicar-se fins a l'infinit. Ens toca plantar-los cara, quin remei. La llàstima és que la delinqüència d'americana i corbata (o d'americana de quadres, tant se val) no es cura amb tres dies al llit i amb paracetamol cada sis hores.

«No prevèiem que patiríem també una crisi anímica com a país per culpa de la pandèmia de la corrupció»

Sigui com sigui, el primer pas per lluitar contra una malaltia és diagnosticar-la. Hauria estat pitjor que la cosa continués avançant en veu baixa, fins arribar a aquell estadi irreversible en què el cirurgià et diu: "L'hem obert i l'hem tornat a tancar, sense poder extirpar res: estava tot massa escampat".

Hem fracassat en qüestió de medicina preventiva, sí. Però és una sort, dintre de la desgràcia, que hagi saltat l'alarma avui en lloc de demà passat. Salut, doncs, i per molts anys.

D'alegries caduques i roba per rentar

El referèndum d'Arenys de Munt va ser una lliçó democràtica que ens va proporcionar una dosi de felicitat col·lectiva. Se'n va parlar molt, però la festa va durar poc. Quatre dies ben comptats. El 13-S d'Arenys va quedar eclipsat per la carta de confessió milletiana que tots vam llegir el 17-S. Des d'aleshores, més d'un independentista d'última fornada ha tornat a canviar d'opinió: si el país real que tenim és aquest, tampoc val la pena alliberar-lo. Una reacció tan comprensible com immadura. Potser és còmode portar la roba a rentar a casa dels pares cada cap de setmana, però aquesta dependència postadolescent arriba un moment que cansa. Si la mare et renta la roba, et pot exigir a canvi que assisteixis al dinar familiar de diumenge. I tu ho faràs no pas perquè t'agradi petar la xerrada amb la tieta, sinó perquè has de recollir la bosta amb la roba neta.

Al final, fins i tot el fill més barrut s'acaba comprant una rentadora. Que la roba està feta un fàstic? Doncs la renta amb un programa intensiu contra la brutícia incrustada. Però sense sortir de casa. Perquè fa vergonya anar de marrà per la vida, i perquè és la millor garantia de no perdre un llençol a cada bugada.

Les dones no som bones si no estem bones

He parlat a posta de les mares que renten la roba. Involucrar els homes en això de posar rentadores seria políticament correcte però estadísticament fals.

Vaig rebre una educació igualitària. La meua escola era una bombolla progre i catalanista d'aquelles que aprofitaven les esclatxes del franquisme tardà. En créixer, vaig descobrir que aquell meu món havia estat un altre miratge de tebeo (perdó: de *Cavall Fort*).

De joveneta, no em vaig plantejar mai ser feminista. No calia: era una reivindicació superada, les dones de la meua

generació ja ho teníem tot guanyat. Faríem una carrera, accediríem a una feina d'acord amb les nostres capacitats i arribaríem tan lluny com ens portessin els nostres mèrits. La idea de les quotes femenines, llavors, m'hauria fet gràcia: a mi em valoraran per bona, no pas per dona, on vas a parar.

Però han passat els anys i a les dones no se'ns valora perquè siguem bones: el que més puntua és que estiguem bones. El masclisme barroer, que semblava eradicaat, ha recuperat terreny, potser perquè a Internet les grolleries campen amb impunitat. Avui ningú ens mira als ulls, he dit als ulls. Tenim feines pitjors i més mal pagades, anem tot el dia amb un coet al cul per sentir-nos mínimament realitzades com a professionals i com a mares. I, quan arribem a casa, ens toca separar la roba blanca de la de color. ◊

Mequinensa

Estremida memòria és una peça clau del cicle narratiu que la crítica anomena *el mite de Mequinensa*

Fragment del llibre *Estremida memòria* (1997) de Jesús Moncada, escriptor en llengua catalana fill de Mequinensa

La Mequinensa que va viure aquell tràngol [el tràgic succés real que inspira la novel·la] ja no existeix. La construcció d'un pantà a l'Ebre va esborrar-la del mapa el 1975. D'ençà de llavors, els mequinensans viuen en una població nova molt a prop de l'indret que ocupava l'antiga. Quan algú parla, doncs, de la «vila vella» es refereix a la desapareguda, ara un fràgil laberint de cendra que el vent esgarropa i, engruna rere engruna, se'ns enduu de la memòria.

RADIOGRAFIA

Ubicació:

Franja de Ponent

Població: 2.525 hab.

Altres mequinensans

cèlebres: l'escriptor

Edmon Vallès i el pintor

Miguel Ibarz

La fortalesa: l'1 de febrer de l'any 1984 se signa en el seu castell la Declaració de Mequinensa, que implantava l'ensenyament del català a les escoles dels municipis de la Franja.

Fotografies: Dani Codina

Deixem de jugar amb la participació ciutadana

Les consultes sobre el dret a decidir gaudeixen a l'actualitat d'una extraordinària cobertura mediàtica al nostre país. S'hauria facilitat així que un volum creixent de ciutadans fos conscient d'una iniciativa de democràcia participativa. Tanmateix, l'autor creu que el ressò mediàtic produeix més soroll que informació clara i precisa. L'anomenada *consulta popular* i/o *referèndum* es presenta com un exercici de democràcia directe: deixem al poble decidir què vol fer amb el seu futur. El problema rau en el fet que «jugar» amb aquests termes pot ser útil estratègicament, però hem de ser conscients que es desperten falses expectatives i es dibuixen escenaris irreal.

Per **Quim Brugué**
Fotografies **Dani Codina**

Un exemple de procés participatiu ambiciós, lluny dels focus mediàtics, és el que ha acompanyat l'aprovació dels plans de gestió de conques.

Els darrers anys ha estat freqüent parlar de participació ciutadana, com també s'han impulsat múltiples experiències per posar-la en pràctica.

Aquesta proliferació de discursos i iniciatives ens ha situat en un debat sobre els límits de la democràcia representativa i la necessitat d'incorporar la ciutadania en les decisions polítiques i administratives. Aquest debat, cal reconèixer-ho, també ha estat molt influït per modes, metodologies i aportacions acadèmiques de signes molt diferents. Així, enfront de la voluntat més que justificable de reforçar la democràcia, les experiències de participació ciutadana sovint s'han caracteritzat per confusions sobre què s'estava fent, indefinicions en els seus objectius, confluència d'expectatives disperses i, fins i tot, certa banalització.

Constatem, doncs, tant la importància de la participació ciutadana com els déficits que ha presentat. La considerem una prioritat de l'agenda política, però també ens sembla imprescindible abordar-la amb major rigor i seriositat.

Desenvolupar aquestes idees amb unes poques pàgines és complicat i, per tant, encara que sigui a través d'unes ràpides pinzellades, ens limitarem a llançar alguns elements per al debat i a il·lustrar-ho amb alguns exemples extrets de l'experiència catalana més recent.

La participació és més una necessitat del govern que una demanda ciutadana

Les múltiples experiències de participació ciutadana han posat de manifest una realitat aparentment sorprenent: avui hi ha més oferta d'espais i processos de participació que ciutadans disposats a omplir-los. Aquesta situació es podria explicar posant l'accent en el cinisme polític i apel·lant a la frustració d'uns ciutadans que se sentien enganyats i manipulats. Probablement hi ha alguna cosa certa en aquesta interpretació, però també és segur que no ho explica tot.

De fet, si hi pensem una mica, potser l'excés d'oferta no és tan sorprenent. L'oferta de participació s'explica no només com a resposta a demandes ciutadanes

sinó, sobretot, com una necessitat dels governants. La participació seria, si se'm permet la simplificació, una declaració d'impotència per part dels governants; un reconeixement de la seva incapacitat per abordar en solitari uns problemes que, en la seva complexitat actual, els desborden. Per exemple, fer una infraestructura viària era fins no fa massa un assumpte d'enginyeria i, per tant, n'hi havia prou amb parlar amb els experts en aquest àmbit. Avui, en canvi, és clar que les infraestructures tenen impactes ambientals, socials i econòmics i, en conseqüència, requereixen incorporar totes aquestes mirades, escoltar tots els punts de vista i prendre en consideració les múltiples dimensions que hi conflueixen. Això és participació: abordar assumptes que són de tots comptant amb tothom. No es tracta d'una aposta política, sinó d'una imperiosa necessitat. Els governants no ofereixen participació només perquè la valorem positivament, sinó perquè sense no poden governar, no poden abraçar la complexitat dels problemes que els presenta la societat actual.

La nova plaça Lesseps de Barcelona ha provocat el desconcert dels veïns pel fet que el disseny desvirtua el projecte consensuat amb l'Ajuntament.

L'estèril debat entre els consultius i els vinculants

Un dels aspectes que desperta més passions en el debat sobre la participació té a veure amb el caràcter vinculant o consultiu del procés. Sovint s'argumenta, amb un notable i evident ressò entre els ciutadans, que un procés de participació de qualitat ha de ser vinculant. Si es convida la gent a participar, però, després els polítics fan el que volen, llavors estem davant d'una presa de pèl. Des d'aquesta perspectiva, només quan es trasllada poder real de decisió als ciutadans podríem parlar de participació real i efectiva. La resta serien manipulacions, focs d'artifici, operacions cosmètiques.

Aquesta posició, tot i el seu èxit, ens condueix a un cul-de-sac. El caràcter vinculant d'un procés participatiu és conceptualment defensable, però depèn d'una condició que no sempre es dóna: el «consens». Un procés vinculant exigeix una única conclusió; és a dir, assumirem el resultat del procés, però aquest ha de ser clar i inequívoc. Per posar un exemple, la nova variant passarà pel nord o pel sud, però no pot passar pels dos llocs simultàniament. I si no ens posem d'acord, quina és posició vinculant?

El problema rau en una característica inherent al fet polític. La política no té a veure amb el consens sinó amb el conflicte; i no passa res, és normal. La política existeix precisament perquè hi ha conflictes; perquè, malgrat moltes hores de discuss-

ió, finalment sempre hi ha qui preferirà la variant nord i qui preferirà la variant sud. Els processos de participació poden acostar posicions, però no tenen perquè generar acords. La participació en el disseny de la política de l'aigua il·lustra molt bé aquest punt. És evident que cal escoltar pagesos, industrials, ecologistes i veïns; però és molt menys clar que aquests acabin expressant-se com una

«Un procés vinculant exigeix consens. Per exemple, la nova variant passarà pel nord o pel sud, però no pels dos llocs simultàniament»

única veu. Ni arribaran al «consens» ni tenen perquè fer-ho. De fet, exigir-los «consens» pot ser tant un brindis al sol com una manera d'amagar el cap sota l'ala, de traslladar una decisió difícil a un espai impossible per, d'aquesta manera, no haver de prendre-la.

Els responsables polítics no poden usar un procés de participació com un escut que els protegeix de la seva responsabilitat a l'hora de prendre decisions complexes. Els processos de participació serveixen per governar d'una altra manera, no per deixar

de fer-ho. I el governant, malauradament, no és aquell que diu que sí a tothom, sinó aquell que davant els conflictes ha de dir una mica que no a tothom. En definitiva, un procés de participació no és una carta als reis mags. «O em porten allò que he demanat o això no serveix per a res» pot ser una posició comprensible, sobretot si parlem de nens petits i encara immadurs, però no és una bona manera d'adreçar-se a un procés participatiu.

No ens equivoquem: parlem de com es governa, no de qui governa

Lligant amb el punt anterior, és imprescindible clarificar de què estem parlant quan usem l'etiqueta de la «participació ciutadana». En aquest sentit, massa sovint confonem dos tipus de debat: aquell que es pregunta sobre qui governa i aquell que s'interessa sobre com es governa. Al barrejar-los fem una mena d'olla grossa on, finalment, cadascú hi vol trobar el seu ingredient, però ningú n'aprecia el conjunt.

En democràcia, a la pregunta sobre qui governa només hi ha dues possibles respostes: el poble (democràcia directa) o els seus representants (democràcia representativa). Cal recordar que els processos de participació ciutadana, majoritàriament, no posen en dubte el marc de la democràcia representativa i, per tant, no treuen de les mans dels nostres representats la responsabilitat de prendre les decisions. Les pràctiques participatives més habituals en el nostre entorn no són experiències de participació directe. Aquestes tenen un ventall de formats molt limitat, com ara l'assemblea o el referèndum. Instruments molt potents,

Una instantània de la jornada de consulta popular sobre la independència de Catalunya, a Arenys de Munt, el 13 de setembre. (Marga Cruz/AISA)

ja que traslladen la capacitat de decisió al poble (de manera vinculant, només faltaria), però que precisament per aquesta potència s'usen de manera restrictiva i sota unes condicions particulars.

La majoria de les experiències de participació s'ubiquen, doncs, en el pla del com es governa, no del qui governa. També hi ha dues possibles respostes a la pregunta sobre com es governa: es pot governar tancat en el despatx (rodejat de tècnics i llibres especialitzats en la matèria) o obrint les portes (escoltant i incorporant veus i mirades externes). La primera forma es coneix com *racionalitat tecnocràtica*, mentre que per referir-nos a la segona usem el terme *racionalitat deliberativa*. En termes pràctics, es tracta de com, per exemple, decidim quin és el millor traçat d'aquell túnel o d'aquella variant. La racionalitat tecnocràtica ens diu que ho preguntem als tècnics (són els que en saben), mentre que la racionalitat deliberativa ens suggereix que escoltem i prenguem en consideracions veus diverses (el coneixement és divers i està repartit).

Des de la lògica deliberativa, la millor variant o el millor túnel no existeix objectivament en una ment capaç de

conèixer totes les variables tècniques, sinó que es descobreix a través d'un intercanvi de punts de vista. No existeix la bona solució, sinó una solució d'equilibri. Els processos de participació que hem posat en marxa en els darrers anys són –o, més ben dit, haurien de

«Els processos de participació haurien d'ajudar a prendre decisions complexes (com es governa) i no a difuminar les responsabilitats de qui governa»

ser– processos deliberatius que ajudessin a prendre decisions més complexes (com es governa), no que difuminessin la responsabilitat d'aquell que ha de prendre les decisions (qui governa). Confondre ambdós nivells genera confusió entre els ciutadans, i la confusió no és el millor camí per reforçar una democràcia en temps baixos.

Tenim un problema amb la lògica mediàtica

No podem ara entrar en una explicació sobre com conduir un procés deliberatiu, però sí que voldria destacar-ne dues característiques. En primer lloc, la participació ens exigeix paciència. Un diàleg requereix temps i pedagogia per tal que els diferents actors deliberin des de la informació, el coneixement i la reflexió. També perquè construeixin la confiança imprescindible per abordar un projecte compartit. En segon lloc, un procés deliberatiu és el regne dels matisos, dels grisos, del «ni per tu ni per mi». Es tracta d'un intercanvi on es parla, però on també cal escoltar; on es defensen posicions, però on també cal aprendre a posar-se en la posició dels altres. La deliberació, en definitiva, és tant un intercanvi de raons com un espai on s'estableixen relacions; i aquestes requereixen temps i respecte mutu.

Ambdues característiques –paciència i grisos– xoquen amb la lògica d'una política cada cop més segrestada per les dinàmiques mediàtiques. Unes dinàmiques on ni la paciència ni els grisos hi tenen cabuda, on la immediatesa és la regla, on les coses són blanques o negres, on els titulars dominen sobre els mati-

sos, i on les proclames venen més que els arguments. Tothom parla de participació, però –si se'm permet l'expressió– no són bons temps per a la participació.

En aquest context, els processos participatius necessiten difusió, informació i comunicació; però no són «notícia». Van massa a poc a poc i entren en massa detalls. Una periodista de llarga trajectòria professional afirmava que els processos de participació només són notícia quan s'articulen al voltant d'alguna iniciativa molt vistosa o quan acaben malament. En l'elaboració de l'Estatut d'Autonomia es va desplegar un intens i diversificat procés participatiu, però només el «bus de l'Estatut» es va convertir en notícia. El «bus de l'Estatut» li va donar notorietat, però pagant un elevat preu en termes de banalització i, fins i tot, ridiculització del procés. Per altra banda, les iniciatives de participació ciutadana vinculades a l'aprovació de projectes d'ordenació urbanística municipals (POUM) només esdevenen «notícia» quan el conflicte els aboca al enfrontament, la tensió i el fracàs. En definitiva, la participació necessita els mitjans, però la lògica mediàtica ajuda poc a l'èxit de la participació.

Les consultes sobre el dret a decidir: un cas conegut però confús

En aquest apartat no entrarem a valorar els continguts polítics d'aquesta iniciativa, però sí el discurs participatiu que l'acompanya. No es tracta només de la referència al dret a decidir, sinó d'un procés que utilitza la participació ciutadana (consultes populars i/o referèndums) entre les seves estratègies d'actuació. És a dir, no ens fixarem en el «dret a decidir» sinó en la convocatòria de consultes populars i/o referèndums on es pregunta a la ciutadania sobre aquest tema. Unes convocatòries que, per altra banda, han estat presentades com un brot verd en el trist panorama de la democràcia a Catalunya.

D'entrada, cal assenyalar que, a diferència del cas anterior, les consultes sobre el dret a decidir han ocupat portades i han gaudit d'una extraordinària cobertura mediàtica. S'hauria propiciat així l'extensió del debat públic i facilitat que un volum creixent de ciutadans fos conscient de la iniciativa participativa. Però també cal subratllar, de nou a diferència del cas anterior, que el ressò mediàtic ha produït més soroll que informació clara i precisa. De fet, ens costa saber exactament què s'està fent, quins són els objectius de tot plegat i

L'Ajuntament de Barcelona va obrir al setembre un nou procés participatiu per consensuar el projecte de remodelació de l'avinguda Diagonal, el qual durarà entre 7 i 9 mesos.

qui està pilotant la iniciativa. La confusió sembla un dels ingredients de la mateixa iniciativa.

Si ens fixem amb més atenció en allò que serien els instruments de participació ciutadana, la confusió pot resultar fins i tot grotesca. Tothom parla indiscriminadament de consulta popular o referèndum, però no hi ha cap rigor en l'ús dels termes. Alimentats per la lògica simplificadora dels titulars, sembla que el rigor sigui una molèstia que ens distregui d'allò realment important. Alguns pensem, en canvi, que la manca de rigor dóna peu a confusions que poden ser interessades i malintencionades.

L'anomenada *consulta popular* i/o *referèndum* es presenta com un exercici de democràcia directe: deixem al poble decidir què vol fer amb el seu futur. El problema, però, rau en que l'anomenada *consulta popular* i/o *referèndum* no és ni una consulta popular ni un referèndum. El terme *consulta popular* és molt ambigu, però com a mínim ha de ser promogut per un agent decisor. És aquell que pren decisions l'únic que pot convocar una consulta. En el cas que ens ocupa, qui ha de decidir què? Per altra banda, un referèndum ha de complir amb uns requisits molt concrets i estrictes (cens electoral, campanya electoral, calendaris, garanties de neutralitat, etc.) que no trobem en el cas que ens ocupa. «Jugar» amb aquests termes pot ser útil estratègicament, però hem de ser conscients que es desperten falses expectatives i es dibuixen escenaris irreals.

En un tema com la participació ciutadana, la confusió i la indefinició no són acceptables. Potser no s'expressa amb veu alta, però la consulta d'Arenys de Munt és més semblant a allò que fan les Zodiac de Greenpeace quan assetgen un vaixell balener que als referèndums que periòdicament es convoquen a Suïssa. No tinc res en contra ni de les mobilitzacions de Greenpeace ni de les que es promouen des dels moviments sobiranistes. Fins i tot puc sentir-m'hi proper i, en qualsevol cas, són un símptoma de vitalitat de la societat civil. En canvi, crec que no podem confondre la gent amb paraules que no es corresponen amb la realitat. No podem generar il·lusions d'aprofundiment democràtic quan, de fet, podem estar usant interessadament una indefinició més o menys calculada. La democràcia és massa important per parlar-ne a la lleugera. Els titulars d'avui poden convertir-se en les frustracions de demà, i no ens ho podem permetre. ◊

>>> Quim Brugué és professor de Ciència Política de la UAB.

Participació i política de l'aigua: un cas desconegut però potent

Un exemple de procés participatiu ambiciós i que, alhora, s'ha desenvolupat lluny dels focus mediàtics és el que ha acompanyat, seguint les indicacions de la Directiva Marc de l'Aigua, l'aprovació dels plans de gestió de conques.

No disposem d'espai per explicar el procés, però sí que podem apuntar els tres pilars sobre els quals es recolza aquesta experiència.

En primer lloc, des del començament es té molt clar, i es deixa molt clar a tothom, què es vol fer i quins objectius es persegueixen. Els objectius es poden expressar senzillament com la voluntat d'organitzar un diàleg que contribueixi a enriquir una decisió concreta, els plans de gestió de conca. Els responsables del procés es comprometen a escoltar a tothom, tot reconeixent que els diversos actors tenen coneixement i representen sensibilitats que poden millorar la política de l'aigua, però fent explícit també que no renunciïn a la seva responsabilitat. L'autoritat pública –en aquest cas l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA)– serà qui prendrà la decisió final. Usant els termes apuntats anteriorment, el procés participatiu deixa clar que pretén propiciar una nova manera de governar, no deixar de fer-ho. Potser no tothom està d'acord amb aquest plantejament, però com a mínim es defineix un terreny de joc, s'aclareixen les regles i, consegüentment, no s'aixequen falses expectatives.

En segon lloc, la posada en pràctica es concreta en un procés que ha durat més de 3 anys i que ha treballat amb molta cura els materials divulgatius, els debats i les aportacions que se'n deriven. El procés, per tant, s'ha desplegat amb paciència i reconeixent la necessitat d'aturar-se en els matisos. A la pàgina web de l'ACA hi ha tots els detalls d'aquest procés, mentre que ara ens limitem a destacar que s'han realitzat unes 300 sessions i s'ha comptat amb la participació de 2.214 persones en representació de 1.692 entitats (econòmiques, veïnals, culturals, agrícoles, ecologistes, d'experts, etc.). Tanmateix, el procés disposa d'un protocol i una dinàmica per garantir –tant com sigui possible– que tots els punts de vista són escoltats, que es recullen totes les opinions i que es generen conclusions concretes.

En tercer lloc, el compromís d'escoltar s'ha completat amb el compromís de resposta. Les demandes que sorgeixen durant el procés no conformen una carta als reis d'orient, però sí una llista que l'Administració es compromet a analitzar i a respondre (afirmativament o negativament). Així, de les 1.715 propostes que han emergit durant el procés, gairebé el 65 % han estat acceptades, mentre que el 35 % han estat refusades o encara estan pendents de resposta. Aquesta concreció (que es plasma en els documents de retorn) ha permès visualitzar els resultats del procés i, d'aquesta manera, donar tangibilitat al compromís de governar d'una altra manera, de fer-ho escoltant i incorporant la diversitat i la riquesa de punts de vista sobre l'aigua. Claredat i tangibilitat serien, des del meu punt de vista, les claus d'un procés amb potencial efectiu per reforçar la qualitat de la nostra pràctica democràtica.

Tant aquesta imatge, a l'Ametlla de Mar, com la de l'obertura, a Solsona, han estat cedides per l'Agència Catalana de l'Aigua.

CONSULTES SOBRE LA INDEPENDÈNCIA:

participació sense límits!

Per Roger Buch

Fotografia Marga Cruz / AISA

El 13 de setembre de 2009 tot Catalunya estava pendent d'Arenys de Munt i una bona part dels ciutadans mirava amb gran complicitat com, tot i les traves de tot tipus, la consulta sobiranista es convertia en un èxit en tots els sentits. No només en un èxit de civisme i d'entusiasme popular, sinó també en un èxit esclatant de participació. El grau de participació aconseguït va ser molt alt, tenint en compte que era una consulta no oficial sense resultat vinculant. Una consulta sense suport de les institucions, amb l'Estat espanyol vigilant i sense el cens electoral, va aconseguir mobilitzar més gent fins i tot que altres convocatòries electorals oficials. A més, hi va haver molta més participació que en qualsevol altra consulta celebrada a Catalunya per decidir temes d'àmbit local, més properes a la realitat del ciutadà de cada dia.

El cas Arenys va produir un efecte contagi, que és el que està provocant les primeres onades de consultes. Centenars de voluntaris estan treballant aquests mesos perquè molts municipis puguin tenir el dret d'expressar-se. Feina amb rigor que, superant totes les traves jurídiques i logístiques, permeti aquest gran exercici de democràcia. Una feina meticulosa que ha de permetre que, tot i no disposar del cens electoral, el rigor no sigui només una aparença, sinó una realitat.

Una de les virtuts de l'onada de consultes sobiranistes és que obre un debat sobre els conceptes de legalitat i legitimitat. El seu esclat ens porta a preguntar-nos perquè la gent es llança amb tant entusiasme a votar en una consulta no vinculant. Un dels electors d'Arenys va dir a televisió que no sabia què votaria en un referèndum «de veritat», però que era conscient que, anant a votar, estava lluitant perquè un dia es pogués fer. La

resposta sembla senzilla: els ciutadans anant a votar denuncien que una possible consulta vinculant sobre la independència està prohibida i no entenen perquè ha d'estar prohibit opinar sobre determinades coses. Per què es pot parlar i votar sobre qualsevol matèria excepte de quines han de ser les línies frontereres entre els estats? De fet, allò que impedeix que la consulta es faci algun dia des del Parlament té nom i cognom: Constitució Espanyola. Passats més de trenta anys, cal preguntar-se quin és el suport real que té avui la «norma suprema» a la societat catalana. Seria un sa exercici de participació democràtica tornar a votar la Constitució, sense les pors de la transició i el risc de tornar al franquisme.

Una de les altres reflexions del procés és que trenca tòpics sobre què és el que «interessa realment el ciutadà mitjà». Des de diferents sectors polítics s'ha insistit en els darrers anys que cal parlar menys de temes identitaris, fet que equival a no qüestionar-se l'estatus quo i dedicar-se a solucionar els «problemes de la gent». Precisament, hem vist que quan la gent

s'expressa directament, relaciona fàcilment els problemes del dia a dia amb solucions que vénen de més amunt.

En els darrers anys, la desafecció política està arribant a xifres preocupants. Per això, la participació ciutadana és un valor a l'alça en la majoria de programes dels partits polítics i cada vegada és més present en els fòrums de tot el ventall polític. Cal estar molt atents al fenomen de les consultes ciutadanes. El que seria inconcebible és fomentar la participació de manera genèrica, omplir-nos la boca de conceptes com aprofundiment de la democràcia i ciutadania, i girar l'esquena al dret a decidir i l'expressió lliure dels ciutadans. Les consultes dels municipis no són vinculants, però busquen expressament no contradir la legalitat. Potser algun dia el Parlament acabarà convocant un referèndum sobre la independència. Serà un acte il·legal segons la legalitat espanyola vigent, però legítim des del punt de vista del poble català. ◊

>>> Roger Buch és politòleg i membre de la Junta Directiva d'Òmnium.

Votant, els ciutadans denuncien que una consulta vinculant sobre la independència no es pugui fer.

Sol Picó

«El sistema fa difícil que una companyia de dansa tiri endavant sense suport públic»

El llac de les mosques, el penúltim espectacle de la coreògrafa valenciana Sol Picó, ha rebut l'ajut del Departament de Cultura. Aquest «minisuport», com diu ella, no amaga que la molta gent que viu de la dansa al nostre país, malviu. L'esperança: el públic cada cop s'acosta més i coneix millor el treball dels creadors.

Per **Àlex Gutiérrez**
Fotografies **Jordi Mota**

«En aquest país hem passat directament del tutú al contemporani i no hi ha hagut una bona progressió, però el públic ha anat perdent cada cop més la por cap a la dansa»

–L'interès per la dansa ha crescut significativament aquests darrers anys. A què ho atribueixes?

–Bé, imagine que és una miqueta de tot. Com que el món evoluciona i cada vegada tenim més accés a veure-ho tot, el públic té més possibilitats d'accedir a la dansa. I encara que siga a través d'Internet, pots conèixer alguna cosa i aleshores anar a veure espectacles ja informat. Després, jo crec que, de part dels creadors, també d'alguna manera tots hem evolucionat i tenim encara més present que el treball es presenta davant del públic. En aquest país hem passat directament del tutú al contemporani i no hi ha hagut una bona progressió, però el públic ha anat perdent cada cop més la por cap a la dansa. La gent s'ha espantat una mica en veure que no anàvem amb tutú i que de sobte ens tiràvem per terra fent coses molt rares. Crec, però, que a poc a poc la gent va informant-se, va sabent-ne més, des del creador fins al públic, fins i tot et diria que des de les institucions, que ens han donat més oportunitats. Mai és suficient, però ens han donat més oportunitats.

–L'impuls que ha rebut el Mercat de les Flors també ha ajudat a situar la dansa a la ciutat. Creus que està fent un bon camí, aquest equipament?

–Sí que l'està fent. Totes les noves disponibilitats de col·locar la dansa d'una manera potent sempre són bones. El que passa és que no hem d'oblidar,

tot i la importància del Mercat de les Flors, que els altres teatres han de seguir mantenint la programació de dansa. Si se centralitza tot en un lloc a mi em pareix perillós. Ha de mantenir el Teatre Nacional de Catalunya el poc o molt que puga fer de dansa, ho ha de fer el Lliure, ho han de fer la resta de teatres... Vull dir, és una cosa que ha d'ocórrer, que hi haja un lloc que siga com el temple, però que continuen passant coses arreu.

–I més enllà dels espais, diguem-ne tradicionals, caldria fer l'esforç perquè la dansa sortís dels recintes, per tal que pogués captar nous públics? Em refereixo a tenir una presència més notable en espais públics, al carrer...

–Home, no és fàcil, perquè la dansa és una cosa molt especial i necessita un lloc o un espai i unes condicions mínimes. Però és cert que cada vegada hi ha més espectacles de dansa que es fan al carrer, siga al festival de Tàrraga o la part del Grec d'espectacles en espais públics. Són moments on la gent s'acosta d'una manera més espontània al que passa per allà. I al MACBA estan programant espectacles al mes de juliol, i sempre és benvingut que la dansa puga accedir a aquests llocs, però hi ha d'haver també peces adients. Tampoc és bo traure la dansa de dins d'un teatre i fer-la enmig del carrer. Val la pena transformar-la i val la pena, fins i tot, crear coses que siguen fetes per al carrer. Jo, amb la

EL PERFIL

És menuda i, sota la jaqueta de pell, no se li endevina el cos rabiosament enèrgic amb què l'hem vista ballar. Però després, mentre li facin les fotografies, en tindrà prou d'obrir els braços per marcar un silenci poderós: hi ha equilibri i mesura, però també força i potència. Sol Picó (Alcoi, 1967) és Premi Nacional de Dansa i una de les ballarines en actiu més potents del nostre panorama, amb companyia pròpia des del 1994. Espectacles com *La dona manca*, *Bésame el cactus* o la recent *El llac de les mosques* demostren la seva capacitat de reinventar

gèneres i estils, fruit d'un mestissatge abrandat i relligat amb un humor peculiar, marca de la casa. Poder encaixar l'entrevista ha estat una tasca heroica, perquè la seva agenda rebenta d'assajos, «bolos» i feines: li falten hores al dia. Finalment ens trobem a la Piconera, el nom que rep el seu local d'assaig, situat a una petita nau del Poble Sec. Li fem l'entrevista quan acaba de sortir de la seva sessió de ioga. Està relaxada i té un somriure sempre a punt, mentre parla. Fins i tot, quan es queixa d'alguna cosa, ho fa de bon humor.

«No hem d'oblidar, tot i la importància del Mercat de les Flors, que els altres teatres han de seguir mantenint la dansa. Si se centralitza tot en un lloc a mi em pareix perillós»

companyia, ja fa anys que fem teatre de carrer i crec que ha estat molt positiu, perquè ha fet que de sobte el públic que ens ha conegut al carrer, després ha accedit a la sala.

–A Catalunya tenim algunes companyies que s'han especialitzat fins i tot en dansa per a infants. Et sembla una aposta interessant?

–Meravellosa. És el nostre públic potencial, o siga, que com més estiguen informats i els agrada i vinguen a veure dansa de petitets, doncs millor ens anirà després.

–Com valores la teva experiència com a assessora de dansa del Teatre Nacional de Catalunya?

–Va ser boníssim estar al costat d'aquells savis. A les reunions se sentien coses molt interessants. Va ser un treball molt enriquidor... El que passa és que va ser un *coitus interruptus*, perquè la feina es va acabar d'una manera molt brusca i una mica rara, i jo crec que s'haguera pogut enllestir una feina que no es va acabar.

–No se li ha donat continuïtat, de fet.

–De moment crec que no se li n'ha donat gaire, de continuïtat. Bé, ho entenc, perquè els bucs tan grans són difícils de portar endavant. De fet, no voldria estar en la pell del director ni per res del món (riures). Però és una pena, no? Quan veus que hi ha tants mitjans i tantes possibilitats i, per contra, tota la part aquesta més burocràtica, administrativa, política, o no sé què... que no deixa que

les coses puguen fluir d'una altra manera. En resum, l'experiència va ser boníssima i sobretot enriquidora, perquè vaig entrar en un món que jo no coneixia.

–El projecte T6 Dansa del Teatre Nacional de Catalunya et va permetre estar en contacte amb creadors joves. Com veus la generació que tens just per sota teu. Els veus amb empena i les idees clares?

–Sí. Com sempre, hi ha de tot. Hi ha gent que té les idees més clares i d'altres que van molt perduts fent coses molt rares, però crec que en general la gent està més col·locada, més centrada i van més al gra. Quan tens ganes de fer alguna cosa i ho tens clar, te'n surts. També pot ser que siga ara un moment en què, com que també hi ha tant de tot i tanta opció, fins i tot et pots sentir una mica perdut. A vegades he sentit converses que diuen: no sé per on tirar, si allò ho he de fer... Però aquesta professió et requereix tanta disciplina i tant de rigor que, o ho tens molt clar, o en breu temps se't veu que ja no vas enlloc.

–Et situa, no?

–Exacte, la situació et situa a tu, valgue la redundància.

–Tenim unes bones línies de formació?

–De formació estem escassos. Jo crec que hi hauria d'haver més potencial de formació en aquest país pel que fa a dansa. Sempre hem d'anar-nos-en fora...

–Sobretot, quan veus que en el currículum de qualsevol ballari o ballarina sempre hi ha una estada fora, com a mínim.

–Sempre te n'has d'anar fora per acabar la teua formació, i això està bé encara que aquí n'hi haguera. També és bo veure gent que ve d'altres llocs, com Bèlgica, Holanda, França, però, malauradament, n'arriben molt pocs aquí per a formar-se, perquè allí hi ha molta formació. D'anglesos, per exemple, no en vénen, perquè allà hi ha molt de tot.

–Esmentes Bèlgica, que és un dels països més potents en el món de la dansa, tot i que té una demografia més aviat modesta [pels volts dels 10.400.000 habitants]: per què no ens hi podem emmirallar? És una qüestió de tradició, de formació...?

–La tradició és molt important. Si mai no hi ha hagut una direcció clara en l'àmbit polític de crear un caldo de cultiu molt potent pel que fa a la dansa, doncs clar, ara de sobte no es pot crear això de la nit al dia. És una cosa en què s'insisteix molt, perquè passe que sempre hi ha unes actituds més positives que altres, depenent de la persona a qui toca en aquell moment la gestió del tema cultural. I veus que sí, que hi ha interès, però que no es pot comparar amb d'altres llocs. I crec que estem a anys llum de països que ho han fet des de sempre, on per a ells la cultura ha estat

important i la dansa no ha estat una cosa ni més pobre ni més rica; ha estat igual que el teatre i, fins i tot, diria que amb un potencial més fort, perquè veus allí centres de formació brutals, te n'adones com surten els joves, com cada poblet té un petit centre coreogràfic on la gent pot fer coses i tenen diners i reben ajuts. I aquí quan la gent jove es planteja muntar alguna cosa diu: Mare de Déu Senyor! Si he de lluitar sola amb l'administració i entre que he de tenir un fill, he de constituir una empresa, però no venc res... és una cosa molt complicada.

–I per acabar la nostra 'repassada institucional', no sé si has tingut temps de valorar les activitats del Consell Nacional de la Cultura i de les Arts...

–Sé molt poc del tema.

–Però, a priori, la idea que, teòricament, siguin els mateixos creadors els que distribueixen una certa part de l'ajuda pública, et sembla correcte?

–Bé, anem a veure què passa. De moment són com noves iniciatives que sempre trobes que poden estar molt bé, perquè com a mínim són gent del sector que sap un poc què hi passa. Millor això que no pas una persona que està en un despatx i està més preocupada pels números que per altres coses... Jo li done tota la meua fe i tota l'energia positiva perquè això tire endavant.

«Nosaltres estem portant un producte complicat, d'una part, però molt representatiu per una altra. Perquè quan tu te'n vas fora, estàs donant marca del teu país, de la teua essència i del teu rotllo»

«Hi hauria d'haver més potencial de formació en aquest país pel que fa a dansa. Sempre hem d'anar-nos-en fora»

—Un dels altres instruments que podrien contribuir a popularitzar la dansa serien els mitjans de comunicació. Creus que teniu una presència adequada als mitjans?

—Això també és difícil d'avaluar. Sempre podria haver-n'hi una miqueta més, no? Es podria parlar més de dansa, podrien aparèixer més trossets d'espectacles o més programes...

—Se'n parla bé, almenys, amb coneixement de causa?

—Sí, jo trobe que en general sí. Sempre hi ha qui... (riures) però en general sí.

—Et molesta el discurs liberal segons el qual el teatre és una activitat massa subvencionada i amb una intervenció pública excessiva?

—A mi m'encantaria que fóra tot privat i que muntara jo la meua empreseta, i igual que la munte de sabates me la munte de dansa i puga anar tirant. De fet, amb l'ajut, tinc aquesta sensació, que he muntat una empreseta de sabates i que estic intentant traure-les al mercat com puc. Però, desgraciadament, el sistema fa difícil que una companyia de dansa tiri endavant sense suport públic. Tindre un minisuport, com a mínim. Està vivint molta gent d'això, bé, més aviat malvivint, i són gent que ja té cinquanta anys i que encara no té un sou i no l'ha tingut en la seua vida; ningú m'ha posat una pistola al cap per a ser ballarina i per a tirar endavant aquest projecte, però bé, vivim a *trancas y barrancas*... Que tampoc es pense la gent que estem supersubvencionats, ni molt menys.

—Tampoc no costa gaire de veure motivacions polítiques en aquest discurs.

—Jo no ho sé per què ho fan, però també està bé que sempre hi haja algú que clave una miqueta de polèmica, això està bé. Perquè sí que ha passat, a vegades, que hi ha hagut gent que ha estat vivint del *cuanto*... Ha passat tota la vida i passarà. Però és clar, a mi em diuen això i em fa com mal de pensar com les passem a vegades aquí. De sobte jo m'he de posar a fer classe, l'altre es posa a no sé què fer amb d'altres companyies, perquè si no, no tiren endavant. I això que tu estàs portant un producte complicat, d'una part, però molt representatiu per una altra. Perquè tu te'n vas fora i estàs donant marca del teu país, de la teua essència i del teu rotllo. Estàs movent-te i una mica d'ajut és primordial perquè, com a mínim, tires endavant i la cosa puga funcionar. Però, tant de bo estiguera muntat d'una altra manera i poguérem prescindir d'això...

—Quins són els teus plans immediats?

—Ara estic molt concentrada en la darrera estrena al Teatre Nacional de Catalunya. Es tracta de la versió de Sergi Belbel d'una obra d'Irène Némirovsky, *El ball*, amb Anna Lizaran i Cesca Piñón [a la Sala Tallers del TNC fins al 3 de gener de 2010]. Estrene això i tinc també tots els *bolos* per Catalunya al voltant d'*El llac de les mosques*, que encara n'hi ha. I de moment amb aqueixes dues coses vaig... absolutament col·lapsada (riures)!

—I a llarg termini? T'imagines on seràs d'aquí a cinc o deu anys?

—El que vull, com a mínim, és que els productes encara surten al mercat i surten bé, que els estem mostrant i que encara tenim la il·lusió de fer-los i de crear-los. Jo em veig aquí, creant i fent espectacles, intentant vendre'ls, treballant per a una altra gent si fa falta. No et diré una edat, però jo em veig aquí fins que no puga estar a l'escenari. Ja em dirà ell prou, però de moment vaig amb tota la marxa del món. ☺

>>> Àlex Gutiérrez és periodista i president de la Fundació Escacc.

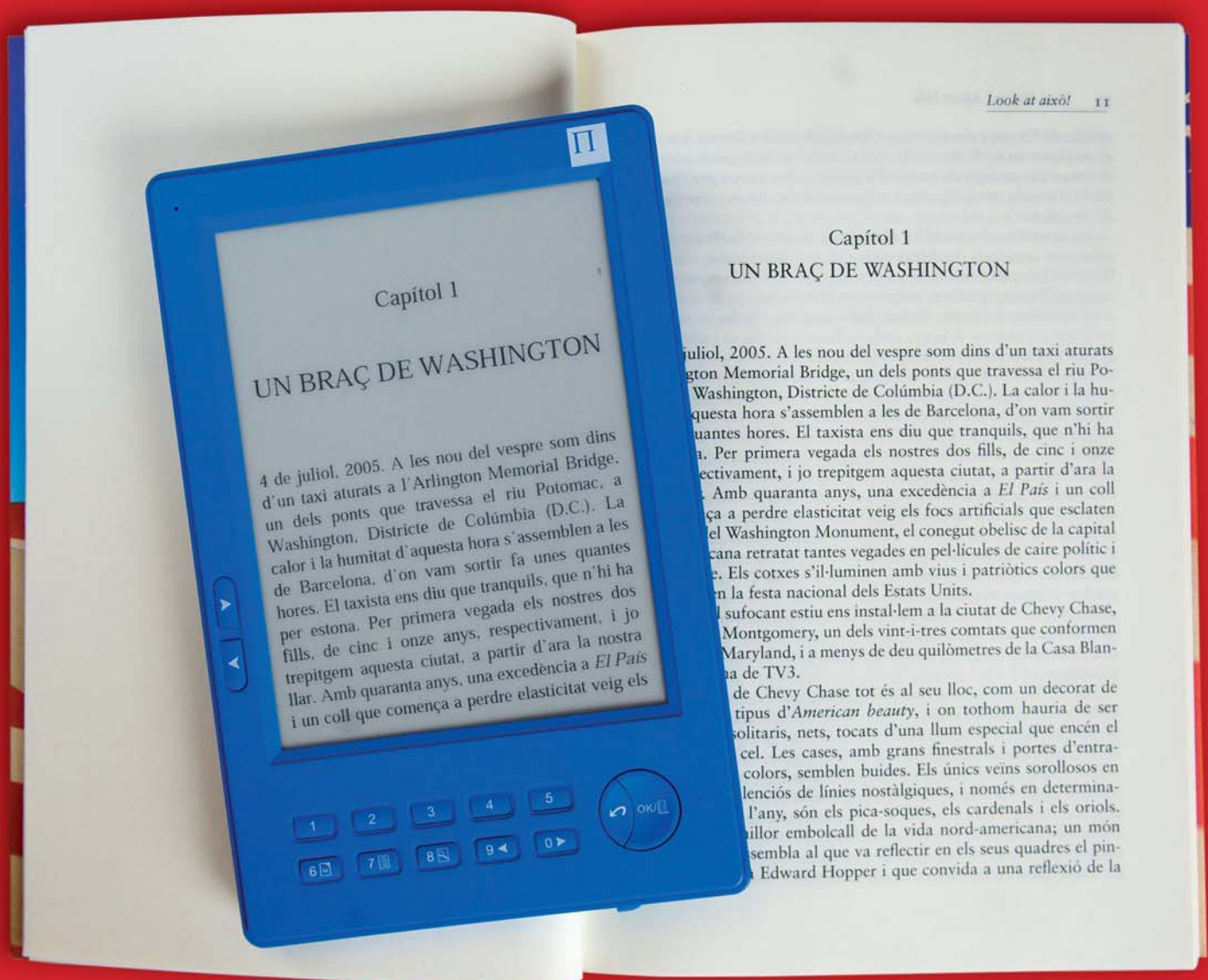
«ESPANYA VEN EL FLAMENC I ALESHORES PAREIX QUE NOMÉS PASSE AIXÒ»

- Detectes alguna diferència significativa pel que fa el suport a la dansa per part del Govern, entre l'etapa de Convergència i ara l'etapa amb el tripartit?
- (Riures.) Aquesta pregunta és molt difícil! No ho sé, la veritat és que jo ho trobo tot lent, igual de lent.
- Quina seria per a tu ara la prioritat si en comptes d'assessorar el TNC haguessis d'assessorar el conseller de Cultura?
- Mira, jo em passe el dia sencer pensant, creant, o ara treballant per a una altra persona, Sergi Belbel, amb la meua companyia. Tinc molt poques hores al dia. Amb això vull dir-te que estic molt poc involucrada amb tots els temes polítics. En sé molt poc. Sé el que passa pel que corre pel meu cos i el que corre per la meua companyia. I també perquè me'n vaig demà allà, i després estic a Eslovènia i ahir vaig estar a Castelló i demà passat... Vull dir, això és el que jo puc contar, puc parlar des de la meua experiència professional diària. És important perquè a vegades igual dius coses i resulta que estan fent un pla per a això, però el que passa és que a mi no m'ha arribat. Dit això, el que a nosaltres ara mateix ens faria falta, a part de la formació, és que els circuits siguen més rics: que s'animen tots els ajuntaments catalans, bé, i de tota Espanya. Que s'animen a programar dansa, perquè vas als llocs i hi ha públic. Jo actuo a llocs on està ple, hi ha gent que ve a veure dansa, val? Per altra banda, hi ha una cosa important que és la visibilitat que tenim nosaltres a Europa i la visibilitat que tenim nosaltres al sector internacional, que està, però no tenim la força que tenen les altres companyies. Jo crec que, a aquestes altures, la nostra companyia podria ser molt més visible exteriorment si tinguera diguem-ne més suport per part del país.
- Sortir fora és a vegades difícil des d'un país petit.
- El problema que tenim també és que a Espanya el que es ven és la dansa espanyola, el flamenc. I aleshores pareix que només passe això. Tota l'altra part contemporània i moderna, que també existeix, que està vibrant i que és potent, es queda com en segon pla. És molt més fàcil vendre el flamenc, que és conegut pel món sencer: pots ser un patata, entre cometes, i vendre coses.
- Hi hauria alguns trets que identifiquessin la dansa contemporània del país de manera que se'n pogués crear una marca? Tot i que cada creador fa el seu viatge individual, detecto algunes constants, com ara la hibridació amb el teatre i el vídeo, la barreja extrema de gèneres... Tu mateixa n'ets un exemple clar i el teu darrer espectacle, *El llac de les mosques*, és un exemple de fusió.
- Jo crec que no, que cadascú fa el que vol. Sí que trobe companyies molt personals: un Rara Avis i el seu treball en *butoh*... O pots veure La Intrusa i constates que el Damián i la Virginia també tenen un treball molt passional i visceral, amb un tipus de moviment molt potent. O veus els Erre que Erre, que tenen un tipus de treball molt concret...
- Hem parlat molt del Principat, però com a alcoiana suposo que et puc demanar també com veus la situació al País Valencià.
- Home, allà... Si aquí ens queixem, allà... (somriu). Com no visc allí tampoc puc opinar obertament. El poc que puc veure o el molt que veig des d'aquí dalt és que la cosa està molt fluixa. De fet, jo crec que hi ha d'haver molt més interès cultural, i ciutats com Alcoi tinc la sensació que estan començant a adormir-se culturalment. Llavors, ha d'haver-hi un suport... L'altre dia llegia a la premsa que la gent jove se'n va, perquè no hi ha manera que passe res.

El llibre digital: evolució o revolució?

Té seguidors i detractors, genera odis i passions. Alguns l'esperen amb ànsia, altres el temen. Sigui com sigui, el llibre digital és ja una realitat, també a casa nostra, on ha arribat per quedar-s'hi. Tothom diu que l'eclosió serà aquest any que ve, el 2010, i molts auguren una campanya de Nadal moguda: sembla que l'*e-book* serà el rei de les festes.

Trobareu aquest article a: www.omnium.cat/ca/article/-3821.html

Per **Celina Pau**

Fotografies **Dani Codina**

Amb el llibre electrònic està passant el mateix que en el seu moment va passar amb l'e-mail: l'arribada d'Internet va revolucionar els nostres hàbits de comunicació i, tot i la tossuderia de més d'un escèptic que es negava a acceptar que el futur era el correu electrònic, la realitat s'ha acabat imposant i, avui, l'e-mail és més imprescindible en les nostres vides del que mai ho havia estat el correu postal. També els nostres hàbits de consum han anat canviant progressivament i, ara, consumim per Internet des de béns culturals a la mateixa cistella de la compra, sense oblidar viatges, roba, sabates, perfums, mobles, cotxes... i no per això ha deixat d'existir el consum presencial. Com defensa **Ernest Folch**, conseller delegat de 36L Books –la primera gran plataforma distribuïdora de llibres digitals i integrada per Abacus, Vicens Vives, Grup Cultura 03 i Ferran Soriano– l'experiència acumulada fruit d'aquesta revolució tecnològica ens porta a creure que, irremediablement, «el llibre digital modificarà la nostra manera de llegir i, per tant, d'entendre i viure el món». És, però, agosarat, gairebé temerari, dir que el llibre en paper morirà. Fa poc, coincidint amb l'acte de lliurament del Premi Planeta, el president del grup, José Manuel Lara Bosch –que juntament amb les editorials Random House i Santillana llançaran una plataforma de distribució digital el pròxim mes de maig– assegurava que «l'evolució tecnològica cap al llibre digital serà lenta» i afegia que «el canvi a l'e-book serà generacional, ja que els hàbits no es canvien en un dia».

Des del Gremi de Llibreters, el seu secretari tècnic, **Eduard Garrell**, es mostra tranquil: «Sempre que hi ha grans moviments, algú en surt afectat, però no hem de ser catastrofistes. La sensualitat i el romanticisme del llibre en paper no acabarà en quatre dies.» Garrell veu el llibre digital com una oportunitat de «sumar» i recorda que ni l'aparició de la televisió ni la d'Internet han acabat amb una indústria, la del paper, que arrossega cinc centúries de funcionament. Això ho saben bé a Edi.Cat, la xarxa d'editors independents que integren les editorials Angle, Bromera i Cossetània i que des del passat mes d'abril ofereix llibres digitals en català –en aquest temps ja han venut

un miler d'e-books. El seu director, **Enric Faura**, assegura que «el llibre digital ha funcionat com un element dinamitzador del mercat i ha provocat una sensibilització del sector, que ha viscut una mena de despertar per tal d'afrontar aquest nou rept. A més –explica– s'ha produït un efecte induït que ha acabat beneficiant el llibre en paper perquè, en el cas d'Edi.Cat, l'oferta de llibres digitals ha revertit en la bona imatge dels segells en paper». És a

«Hi ha coincidència entre els editors pioners de l'e-book a Catalunya en què el llibre digital farà guanyar prestigi els segells tradicionals i fins i tot n'estimularà la venda en paper»

dir, el llibre digital ha fet guanyar prestigi al catàleg de les tres editorials que conformen la xarxa. També Folch coincideix a dir que aquest nou canal de distribució «serà el que més estimularà la venda en paper», perquè molts usuaris acabaran comprant en paper el llibre electrònic si els ha agradat. A més, el procés també funciona en direcció contrària. I assegura que «la marca editorial serà una bona garantia en un món com Internet, on domina la sensació que tot és gratuït». Anant una mica més lluny, als Estats Units, on la lectura digital de gran consum fa temps que camina, es calcula que la quota del mercat digital podria ser d'un 2 %. Ara bé, en l'última edició de la Fira de Frankfurt, els editors auguren que, d'aquí a dos anys, el 25% dels seus ingressos procedirien de la venda de llibres electrònics.

Es trencarà la cadena?

Deia l'escriptor **Màrius Serra**, en un acte organitzat per la cooperativa Abacus titulat «El llibre digital: una nova manera de llegir», que ell no entonava un rèquiem per l'impressor, però quasi, perquè no té clar que la cadena de producció del llibre quedi intocable. I aquesta és una qüestió sobre la qual pràcticament tothom, amb més o menys optimisme, coincideix. El

mateix Ernest Folch reconeix que s'han començat a detectar certes pràctiques que anirien en aquest sentit: «editors que pretenen saltar-se distribuïdors, autors que busquen directament distribuïdors, llibreters que cerquen autors...», però que, en tot cas, «això demostra que som davant un mercat immadur, que s'està recol·locant». Eduard Garrell veu més que probable que «els editors, per la seva tendència natural a saltar-se intermediaris, intentin vendre continguts directament, però no menystindran els canals de distribució clàssics». Com a representant dels llibreters, alerta del perill que suposaria convertir en una jungla el que ara és un bosc ordenat i aclareix: «no serem els únics distribuïdors, però intentarem ser els millors». En aquesta línia, Folch, ara com a distribuïdor digital, però expert editor de llarga trajectòria, apel·la a la responsabilitat de tots els actors per entendre que «tothom és imprescindible, però s'haurà de transformar». Una diagnosi que comparteix el president del Gremi d'Editors, **Antoni Comas**, que tot i reconèixer que «la vareta màgica no la té ningú, és més que probable que la irrupció del llibre digital canviï el model de negoci, perquè durant un temps conviuran el suport tradicional i el nou». Comas, com

Enric Faura, director d'Edi.Cat, xarxa d'editors que ja ha venut un miler d'e-books en català. El

Lara Bosch, creu que la transició serà progressiva i, en cap cas, radical per una qüestió generacional. «Seran els més joves –diu– els que més demanaran els e-books i això en facilitarà el seu salt al mercat. En qualsevol cas, ni a curt ni a mig termini veig un escenari de desgavell en el sector.» Tot i això, assegura que els editors hauran de fer un esforç i una inversió addicional per estar al dia, «però això no és nou: les fonts d'ingressos als anys 60 eren diferents de les dels anys 80 i del 2000, i també seran diferents de les del 2010».

Que el llibre digital és una oportunitat, ho té clar el director general de Microsoft Catalunya, les Balears, País Valencià i Andorra, Carles Grau, que en el mateix acte de la cooperativa Abacus celebrava «el canvi de paradigma que suposa el llibre digital» i recordava que la indústria de les noves tecnologies suposa aproximadament el 5 % del PIB català, perquè «és un sector clau que obligarà a transformar tots els models de negoci, com ja ha passat amb les agències de viatge o la banca, on actualment el 40 % de les transaccions es fan per Internet». Grau admet que «el mercat del llibre digital està absolutament obert», però adverteix que «a l'hora de muntar-lo primaran la creativitat i l'emprenedoria, perquè és allà on hi ha el futur». I Ernest Folch sentència: «la gran batalla serà el punt de venda. Guanyarà el distribuïdor que més conegui el producte, perquè aquest serà el seu valor afegit».

Els e-readers de la gamma més econòmica van dels 250 als 300 euros. Els experts auguren una baixada de preus paral·lela a un augment de les prestacions.

Recomani'm un llibre

Mentre com a autor assegurava que amb el llibre digital no tenia «la sensació de tenir res a perdre, però tampoc res a guanyar» i que «el que jo no vull és perdre interlocutors», Màrius Serra es mostra confiat que la figura del llibreter no desapareixeria mai. «El llibreter és un lector que s'hi dedica, que prescriu, i això no canviarà» –va afegir. Perquè, certament, un dels grans dubtes que planteja el mercat digital és on i com es compraran els llibres. Garrell, del Gremi de Llibreters, té clar que ells continuaran sent «els referents per als lectors» i Faura, des de la perspectiva que donen els mesos de funcionament d'Edi.Cat, defensa que «la digitalització ha de passar necessàriament pels llibreters, que tenen un paper fonamental en la venda de llibres, tant en paper, com digitals». A més, creu que tot i

«L'e-book canviarà els hàbits de consum: podrem comprar a qualsevol hora i en un minut tindrem el llibre al dispositiu. Quin paper jugarà el llibreter?»

la incertesa de futur que planteja un mercat naixent, una possibilitat més que viable seria que les llibreries incorporesin terminals digitals als seus locals. Sens dubte, seria una manera de garantir l'expertesa dels llibreters i el seu necessari paper prescriptor que amb tant èmfasi reclamava Màrius Serra.

Tanmateix, és innegable que els e-books canviaran els hàbits de consum, en primer lloc, per la immediatesa: en un minut tindrem el llibre triat al nostre dispositiu, i, en segon lloc, perquè podrem comprar a qualsevol hora –de fet, fins al moment, les compres de llibres digitals es fan només per Internet. En aquest sentit, val a dir que la franja de consum més potent en el cas del Kindle –el lector de llibres digitals més venut del món i comercialitzat per Amazon– va de les 8 del vespre a les 12 de la nit. I és clar que a aquestes hores no hi ha llibreries obertes.

Del laboratori a la botiga

Al mercat existeix una variada oferta de lectors digitals, o e-readers, que oscil·len entre els 200 euros –com el Kindle, d'Amazon– i els 500 euros. Cada model

suporta uns formats específics (pdf, txt, html, Mobipocket...) –excepte el Kindle, que és un model tancat on només s'hi poden llegir els llibres comprats a Amazon– i s'espera que, amb el temps, aquests lectors vagin incorporant noves prestacions fins a arribar a consolidar els *hibrid books*, llibres amb continguts multimèdia d'àudio i vídeo. El portal Edi.cat, que a banda de títols també ofereix lectors digitals, ha venut sobretot e-readers de la gamma més econòmica, que van dels 250 als 300 euros, si bé Enric Faura pronostica una caiguda de preus d'aquests dispositius que anirà acompanyada d'unes majors prestacions. Precisament, aquest és un dels temes que més preocupen els potencials usuaris d'e-readers: és impossible saber quin serà el millor moment per comprar, és una constant de tots els béns de consum electrònics, van millorant dia a dia i incorporen prestacions constantment. Tot i això, el que sembla clar és que «els arxius no caducaran», en paraules d'Ernest Folch.

36L Books comercialitzarà el seu propi lector, un dispositiu que treballarà amb un estàndard obert, l'epub, la qual cosa vol dir que s'hi podran llegir títols comprats a altres distribuïdores. Sigui com sigui, la carrera ja ha començat i per a aquest Nadal, Sony ha anunciat el llançament del lector més barat del mercat, que costarà 140 euros. La casa d'origen japonès també comercialitzarà el seu primer lector amb connexió sense fil a Internet, el Reader Daily Edition, que, a un preu de 280 euros, permetrà la descàrrega de llibres a través de 3G, la tecnologia de tercera generació de telefonia mòbil, que serà gratuïta. Això permetrà la descàrrega de documents en línia, sense necessitat de passar pel cable USB, que és el mètode més utilitzat per traspasar els arxius digitals des de l'ordinador al lector.

El volum de vendes de lectors, però, és encara força baix i això té molt a veure amb el fet que estem davant un mercat incipient, on l'oferta de continguts és encara força baixa. Tot i això, des d'Edi.Cat, Enric Faura valora molt positivament l'acollida de la venda de llibres electrònics però reconeix que «és encara un mercat residual i mínim». La xarxa d'editors independents ha superat amb escreix les expectatives inicials de venda: va arrencar amb 41 títols i preveu oferir-ne uns dos-cents durant la campanya de Nadal. De moment, han venut un miler d'e-books. Pel que fa al Kindle, el lector més venut del món –dos anys després de la seva aparició ja se n'han venut mig milió d'unitats– ja es comercialitza en cent països, però a hores d'ara, l'oferta en català és inexistent.

Els títols

El llibre digital és una oportunitat d'or per revitalitzar els fons de les editorials i per posar en circulació llibres fora de catàleg. La distribuïdora 36L Books arrencarà aquest desembre amb una posada en circulació de mil títols i preveu una incorporació de cent més a la setmana. Alguns, en paraules de Folch, seran «obres que les editorials no s'atreveixen a publicar perquè no les veuen una inversió segura». Enfront aquest model de negoci, el president del Gremi d'Editors alerta que «digitalitzar no és ni fàcil ni barat» i recorda que «fer coses interessants té els seus costos». Comas insisteix que a mesura que els lectors vagin incorporant funcionalitats, els editors hauran d'oferir més prestacions als títols digitalitzats i per això matisa que «caldrà concentrar-se en l'interès del públic i no posar-ho tot indiscriminadament en el cistell digital, perquè no es pot pensar exclusivament en termes de costos».

«La distribuïdora 36L Books arrenca aquest mes de desembre amb una posada en circulació de 1.000 títols i preveu afegir-ne cent més a la setmana»

Això no vol dir, però, que la digitalització hagi de funcionar només en determinats gèneres. Creu que el procés serà més ràpid –i, per tant, tindrà una alta rendibilitat– en sectors com l'educació o el llibre de text, però creu també que el pensament i la narrativa tindran bona sortida. En canvi, qui sí que veu en la digitalització una sortida a llibres que en paper es consideren efímers és Eduard Garrell, que recorda que hi ha gèneres, com la literatura jurídica o econòmica, que funcionen extraordinàriament bé en format electrònic. Si mirem l'oferta al lloc web d'Edi.Cat, hi trobem narrativa, assaig, llibres de cuina, d'esports...

Vagi cap a on vagi, és clar que el llibre digital ja no és un futurible i, a banda d'editorials i distribuïdores, també els lectors tindran molt a dir en la configuració d'un escenari sobre el qual encara planen massa incògnites. ◊

>>> Celina Pau és periodista.

Mentre que la xarxa Edi.Cat ven diferents lectors a través de la seva web, 36L Books comercialitza el seu propi lector –en la imatge– que treballa amb un estàndard obert, l'*epub*, amb la qual cosa s'hi poden llegir títols d'altres distribuïdores. Res millor per combatre les reticències que conèixer-ne a primer cop d'ull les seves característiques: 1) La lectura s'assembla a la del paper; 2) Com altres aparells electrònics, permet la visió horitzontal; 3) Augmenta la mida de la lletra; 4) Permet escollir-ne el tipus de lletra.

Quins són els punts forts del llibre digital?

1. PESA POC I HI CABEN MOLTS TÍTOLS. Les prestacions que aporta depenen de dues coses: el format de descàrrega i els lectors o *e-readers*, és a dir, els dispositius a través dels quals es llegeix. I, entre les grans virtuts d'aquests lectors, en destaquen, sobretot, dues: el seu poc pes i, per tant, el fàcil transport, i la seva alta capacitat d'emmagatzematge. Al mercat podem trobar lectors amb capacitat per a 160 títols i que pesen prop de 260 grams.

2. IMITA EL PAPER. En contra del que podria semblar, la lectura en l'*e-reader* s'assembla molt més a la lectura en paper que a la que fem davant una pantalla d'ordinador. Això es deu a la tinta electrònica i al fet que la pantalla no està retroil·luminada (com la dels mòbils, ordinadors o PDA) sinó que necessita rebre un punt de llum. A més, es poden subratllar i fer-hi anotacions al marge. Per primer cop, un dispositiu electrònic imita perfectament la textura i el comportament del paper. Aquí rau, precisament, les més que fonamentades esperances del seu èxit.

3. ÉS MÉS BARAT I ES FA DIFÍCIL DE PIRATEJAR. La reducció dels costos n'abarteix el producte final: es calcula que un llibre digital costa entre un 60 i un 70% del que val en format imprès. A més, és un sector on difícilment hi entrarà el fenomen de la pirateria perquè, així com la música es consumeix més enllà de la llengua, en aquest cas la barrera idiomàtica és infranquejable.

Boom del nou *pop* català

Manel és el grup revelació del nou *pop* català i «Els Millors Professors Europeus» (Discmedi, 08), la seva primera gran obra, que ha estat lloada unànimement per la crítica especialitzada i el públic. Amb dotze magnífiques cançons, els barcelonins han aconseguit entusiasmar en igual mesura adolescents, adults i més grans d'arreu dels Països Catalans. Ara, el ressò comença a estendre's per la resta de l'Estat i del món: han actuat a Madrid i a Buenos Aires amb molt bona acollida.

Per **Nina G. Sabatés**
Muntatge fotogràfic: **Dani Codina**

Gent normal

En la història de Manel, improvisació i casualitat, entre d'altres factors, han jugat a favor de l'ampli reconeixement obtingut. Guillem Gisbert (veu, ukelele, guitarra), Arnau Vallvé (bateria, percussions), Martí Maymó (baix i clarinet) i Roger Padilla (guitarra, banjo i ukelele), d'entre 24 i 28 anys, van coincidir a l'escola Costa i Llobera de la ciutat comtal, però no es van trobar fins uns anys més tard gràcies a amics comuns i germans petits. Amb una maqueta autoeditada amb cinc cançons van decidir presentar-se, a última hora, al concurs de grups novells catalans Sona 9 de 2007. El nom del grup, curt i senzill, sense cap metàfora, també el van decidir amb el neguit d'entregar la demo a temps, expliquen. I així va ser com Manel va arribar a la final del concurs i es va endur el segon lloc, el Premi Joventut. En aquells vint minuts van desplegar les seves armes: cançons rodones, amb personalitat pròpia, fardes d'històries agredolces basades en la quotidianitat i vestides amb una instrumentació rica i variada on predominen els sons acústics i els vents. En **Bruno Sokolowicz**, conductor de l'espai Sona 9 d'ICAT FM, va viure aquella nit en primera fila: «*Se'ls veia tímids, però amb les idees clares; una mica verds, però apuntant molt bones maneres. Simpàtics, sensibles i amb molt bones cançons*», recorda. Gisbert, Vallvé, Maymó i Padilla van invertir els diners guanyats en l'enregistrament d'«Els Millors Professors Europeus», el disc que els ha disparat sense remissió cap a l'èxit.

Tot i la popularitat aconseguida en tan poc temps, els components de Manel continuen essent gent normal i corrent. Així es defineixen en els mitjans i neguen rotundament qualsevol índex de pretensió en la seva música, declarant que fan el que desitgen fer, lliurement. No és casualitat, doncs, que interpretin *La gent normal*, la versió catalana de la cançó *Common people*, de la banda anglesa Pulp, de 1995. Considerada un hit del *pop* contemporani, el tema és una elegia a la vida quotidiana que, com les lletres de Manel, té un regust amarg. Les aventures i desventures que relata Gisbert en les cançons del disc desperten un somriure a mitges, creant complicitat amb els oients, que poden fàcilment reconèixer-se en les situacions descrites i els

sentiments que les acompanyen. És així, també, com Manel ha aconseguit connectar amb l'ànima d'aquest país.

Costumisme de nova generació

Les claus de l'èxit dels quatre magnífics responen a un cúmul de factors. És innegable que l'aparent simplicitat de la seva música enganxa des del primer moment. Darrera d'aquesta primera sensació, però, hi ha dotze composicions excel·lents, cadascuna amb un to, *tempo* i melodia pròpies i absolutament diferents de les altres onze. Cada tema recrea un món amb entitat pròpia, que ens explica una història que desperta interès per saber-ne més, com si es tractés del guió d'un relat més llarg. Sense envair la intimitat d'altri, irònic i, al mateix temps, políticament correcte, Manel dibuixa situacions reals amb quatre frases, petits detalls que aporten la informació fonamental per entendre-les. I així, teixeix

«Una combinació gairebé perfecta de ritmes, lletres i arranjaments fan de Manel un grup comunament acceptat per un ampli ventall de públic que no té altres punts en comú»

retrats instantanis: les dones altes i elegants que troben a Barcelona; la Maria i el Marcel de costat en una barra fent glopets a les respectives canyes; el pare modèlic de la mà forta, que paga un vermut i arregla una porta; el Pepe, que ha fet panxa, ha decidit operar-se-la i fa trobades d'amics dels sis-cents; l'avi que suca el bigoti a la cervesa tèbia; el despertar de «Pla Quinquennal»... figures i metàfores costumistes, que encaixen amb tothom. *El bròquil*, adaptació del tema *La tortura*, de Shakira i Alejandro Sanz, que han interpretat sobre l'escenari, aporta el necessari toc d'humor al subtil desencís. «A banda d'unes lletres excepcionals i d'uns arranjaments musicals molt especials, la clau de Manel és el més senzill i difícil alhora: que fan bones cançons!», afirma Sokolowicz. «Hi ha molts cantants guapos, grups de moda, bons instrumentistes i, fins i tot, lletres ocurrents, però fer cançons bones que connectin amb el més íntim de cadascú no és

tan habitual, i ells ho han aconseguit amb el primer disc.»

També el so de Manel, pròpiament dit, reuneix unes característiques per ser comunament acceptat i connectar amb un ampli ventall de públic que no té altres punts en comú. En la producció del disc, han aconseguit una combinació elegant i efectiva, gairebé perfecta, de ritmes, lletres i arranjaments instrumentals. Versatilitat, en diuen, barrejant el *pop* essencial amb música d'arrel més tradicional o d'autor. Aquest toc *folk* l'aporta l'ampli ventall d'instruments (d'altra banda, poc habituals en la música *pop*) que fa servir: ukelele, clarinet, flauta dolça, banjo, melòdica, contrabaix... Instruments de corda –violins, viola i violoncel– i de metall –trompeta, trompa, trombó i tuba–, encertadament col·locats en les distintes cançons, que els atorguen una peculiar singularitat i arrodoneixen el resultat final. «*La producció és efectiva però sòbria, sumant a una veu arrossegada i imperfecte gotes de folk amb predomini de l'ukelele. Agafen com a clar referent estilístic l'antifolk despentinat de Herman Düne (cosa que suposa de per si una novetat en la sofisticació) i al mateix temps recorden a Serrat o Sisa. En definitiva, són una proposta fresca*», assenyala **Max Porta**, gestor i promotor cultural, coordinador del projecte Terminal B del FAD i de Binomis, al Caixa Fòrum. Per la seva banda, **Oscar d'Aniello**, ànima de Facto Delafé y las Flores Azules –la banda catalana de parla castellana de més èxit dels últims temps– i també percussionista del grup Mishima, destaca «*la originalitat, unes lletres divertides, però no tant; iròniques, però no tant; boniques, però no tant, i una música prou folklorica, que no incomoda. A més, en directe sumen, entren molt bé i aconsegueixen treure molt partit de les seves cançons tenint només un disc.*»

En **Miqui Puig**, ex Sencillos, músic i productor de grups novells, afirma amb força ironia que «*Manel és un fet antropològic. Ara, els fills dels fans del rock català per fi tenen un grup format pels monitors dels caus. Les Meritxells, Ones i Mars tenen unes icones sexuals a les quals seguir, són enrotllats, cumbes i prou políticament correctes com per que agradin a tothom.*» Cert és que les cançons de Manel resulten senzilles, lleugeres i fàcils d'entendre i d'escoltar a l'oida mitjana. I, més important encara, és que Manel comença a connectar amb un públic que no entén de què parla. En això es basa el boom del nou pop en català.

Els referents immediats

Tot i que formen part de la primera generació de joves amb Internet, els referents musicals immediats de Manel són de tall clàssic. Manel reconeix haver escoltat amb intensitat Pau Riba i Sisa, dels quals destaca els arranjaments i la forma d'entendre les cançons. A escala internacional, l'ombra d'un altre gran sobrevola en algunes cançons: el canadenc Leonard Cohen –la connexió amb el públic més adult. A més, transmet també la naturalitat i frescor dels ritmes mestissos de Manu Chao i els Herman Düne, així com el *hippysme* del veneçolà Devendra Banhart.

El llegat de Riba, Sisa, Serrat i Llach, emmarcat en l'efervescència de la música en català del anys 60 i 70 –la dels Setze Jutges, el Grup de Folk i la Nova Cançó–, que va quedar eclipsada rere l'onada rock català dels 90, és gairebé l'únic referent de música en català per a molts grups actuals. En aquest sentit, Manel entronca

«Era qüestió de temps que comencessin a aparèixer a Catalunya grups i artistes cantant en la seva llengua mare i amb referents globals»

amb la tradició costumista de Serrat o, més actual, dels barcelonins Mishima o Refree, abans que amb la galàctica o surrealista de Sisa i Albert Pla, Quimi Portet, Pascal Comelade o Adrià Puntí.

Després de l'empatx polític del rock català, era qüestió de temps que comencessin a aparèixer a Catalunya grups i artistes cantant en la seva llengua mare, amb referents propis extrets d'altres realitats globals –cada cop més a prop gràcies a

les noves tecnologies– i amb un discurs desvinculat de la política. D'aquella escena, que va desaparèixer del mapa sense més, només han sobreviscut els tarragonins Els Pets, que encara entreguen discos amb cançons sòlides. «*Els nous canals de promoció a Internet, com ara MySpace, i els concerts, que han esdevingut el principal canal d'ingrés econòmic per als grups, i els segells discogràfics han contribuït també al salt qualitatiu i quantitatiu de l'escena musical en català.*», apunta Max Porta.

El període d'hibernació del català en la música *pop* acaba oficialment amb la publicació del primer disc d'Antònia Font, «Alegria» (Drac/Virgin), de 2002, que descobreix al món un nou univers musical, cantat en una llengua dolça i melosa, el mallorquí, amb melodies variades i una destacada personalitat. La descoberta d'en Joan Miquel Oliver atrapa una nova generació de joves sense referents *pop* en la seva llengua i que no s'identifica gens amb aquell rock català. «*La gent tenia ganes de treure's els prejudicis definitivament de sobre en referència a la música pop cantada en català*», afirma Sokolowicz, que afegeix: «*Antònia Font van ser els primers a arribar al públic independent després de l'intent d'Els Pets, Mishima van consolidar aquest camí i Manel han arribat a un públic més ampli, abanderant aquesta nova generació de propostes musicals catalanes que fan folk, pop, rock, cançó d'autor, electrònica o hip-hop en qualsevol llengua començant per la pròpia, que és la més natural per explicar històries, transmetre emocions i, per tant, connectar amb el públic.*»

Tots els factors esmentats han propiciat que una banda com Manel esdevinguí un fenomen com fa temps no n'hi havia cap en l'espai comunicatiu català. Recentment, el festival de documentals musicals In-Edit Beefeater ha projectat *The new catalan song*, un film dirigit per Raúl Hinojosa, on s'encara la Nova Cançó (representada per Quico Pi de la Serra) amb l'escena actual (per boca d'Enric Montefusco, líder de la banda Standstill), criticant la generació del rock català dels 90. Com Manel, hi ha un continu anar i venir de grups catalans que són apreciats per la seva música, més enllà de la seva llengua, com passa amb les bandes britàniques, les franceses... El seu videoclip *Dona estrangera*, dirigit per Sergi Pérez i accessible a Youtube, va rebre el premi al millor de l'any 2008 al festival madrileny de cinema Cinemad, el mateix any en què Antònia Font omplia el Liceu... ◊

>>> Nina G. Sabatés és periodista musical.

Els difusors de l'escena

Més que un estil musical concret, el nou *boom* de *pop* en català respon a la coincidència en el temps i en l'espai comunicatiu català de grups i solistes amb idees originals expressades en la seva llengua mare. Aquesta nova generació de músics, encapçalada per l'èxit de Manel, no té cap vincle amb el rock català. «*Actualment, les bandes de rock en català tenen una actitud més madura i relaxada*», assenyala en Max Porta, promotor de Binomis al Caixa Fòrum. «*Per un costat, disposen de més referents vàlids, tant internacionals com en la seva pròpia llengua, i per un altre, adquireixen una formació musical sòlida. A la pràctica, s'eliminen les diferències qualitatives entre les bandes anglosaxones i les locals, i, de passada, les comparacions i els complexos.*»

Mishima

Tot i que es tracta d'una banda consolidada en el panorama musical català, Mishima no gaudeix de l'èxit popular a gran escala a l'estil de Manel. El seu so, que ha recollit elogis de la crítica des del primer moment, és més exigent i pot resultar més difícil per a un públic no avesat. A principis de l'any vinent, el quintet barceloní publica un nou disc, el cinquè, on el seu líder, David Carabén, se supera com a compositor. Serà el tercer treball en català, ja que varen començar la seva carrera en anglès. *Set tota la vida* (The Rest is Silence/Sinamon, 07)

Estanislau Verdet

Pau Vallvé és el músic barceloní darrere del personatge Estanislau Verdet, un inclassificable artista que ja ha editat dos discos de *pop* electrònic fet a casa. Fundador del lletgisme, Verdet renega de tot en les lletres, sobretot de l'esnobisme que impera a Barcelona. Segons la seva pròpia definició: «*El lletgisme és una crítica de l'alternatiu, l'underground, l'esnob i tot el que tingui a veure amb fer alguna cosa per ser diferent.*» Vallvé, que és cosí de l'Arnau, de Manel, té un altre grup interessant, de caire experimental, anomenat *U_mä*. *L'all ho és tot pels anglesos* (Música Global, 08)

Bankrobber

Segell discogràfic independent amb seu a Barcelona que va néixer el 2002. Reuneix al seu catàleg artistes diversos que enregistren en català, castellà o anglès indistintament, ja que el criteri que prima és la qualitat de la música. Quan van engegar el negoci, alguns dels seus grups cantaven en anglès i, d'uns anys ençà, ha anat donant el tomb escrivint i cantant en català o castellà. Presenten propostes tan distintes com el techno de Pau Guillamet, més conegut com *Guillamino*; el *pop* de tall clàssic de l'empordanès Jaume Pla, al capdavant de Mazoni; o el *folk* psicodèlic, des de Guissona, a la Segarra, de Joan Pons, dit *El Petit de Ca l'Eril*. www.bankrobber.net

Guillamino. *Les minves de gener*

Mazoni. *Eufòria 5 - Esperança 0*

El Petit de Ca l'Eril. *I les sargantanes al sol*

PopArb

Des de fa cinc anys, el PopArb és el festival de l'escena musical independent catalana per excel·lència. Se celebra a la població d'Arbúcies durant dos dies a principis de l'estiu i reuneix el bo i millor dels artistes consagrats i els nous valors d'aquí. L'edició d'enguany va esgotar les entrades —3.500 persones— amb un cartell que incloïa Manel, Mazoni, Joan Miquel Oliver, Miqui Puig, Love of Lesbian i The New Raemon, entre d'altres. Atès el bon estat de salut de l'escena, en plena expansió, tot indica que l'any vinent passarà el mateix. www.poparb.cat

De dalt a baix, Estanislau Verdet, Guillamino i Mazoni en directe al PopArb d'enguany.

A la pàgina anterior, cartell del Sona 9.

A la pàgina d'obertura, fotografia promocional de Manel.

Totes les imatges han estat cedides pels segells discogràfics respectius.

El català a revisió, 25 anys després

Dos estudis recents, un sobre els usos lingüístics i l'altre sobre la seva situació, analitzen la vitalitat de la llengua un quart de segle més tard de l'aprovació de la Llei de política lingüística.

Mirem-ho pel costat bo: més de 2,5 milions de residents a Catalunya declaren tenir la intenció d'aprendre el català o millorar-ne els coneixements.

Trobareu aquest article a: www.omnium.cat/ca/article/-3823.html

Per **Daniel Gutiérrez i Abella**

Fotografies **Dani Codina** Gràfics **Pere Arriaga**

Les llengües són com els éssers vius: naixen, evolucionen i, sense les cures necessàries, moren abans de temps. I, com a canviants que són, convé que se n'estudii l'estat de salut per saber si estan sanes o demanen algun *medicament*. En aquest sentit, la recent publicació de dos estudis sobre la llengua catalana (un sobre els usos lingüístics i l'altre sobre la seva situació), actuen com a revisió de vital importància un quart de segle més tard de l'aprovació de la Llei de política lingüística. *L'Enquesta d'usos lingüístics de la població 2008* (EULP 2008), encarregada per la Secretaria de Política Lingüística, i *l'Informe sobre la situació de la llengua catalana 2005-2007*, elaborat per l'Observatori de la Llengua Catalana, són dos exhaustius documents que transformen les percepcions subjectives que hom pot tenir sobre l'estat de la llengua en dades empíriques.

La política condiona el futur de la llengua

Pel que fa a la situació de la llengua, l'Informe assenyalava que els canvis en els governs dels diferents territoris on es parla el català han afectat i afecten l'estat de salut de la llengua; per tant, tot i que sembli una obvietat, la política condiona. En aquest sentit, i segons apunta **Natxo Sorolla**, coordinador i redactor d'aquest informe sociolingüístic, «la situació del català és complexa, ja que hi ha territoris on es dona una plena integració lingüística –per tant on la perspectiva a llarg termini és optimista– i d'altres en estat d'alerta, ja que la transmissió de la llengua entre catalanoparlants s'ha deixat de produir i que, per tant, s'ha de vigilar perquè canvien les dinàmiques en aquestes zones».

El «senyal d'alarma» s'ha activat a les capitals de província del País Valencià, on el Partit Popular continua governant sense realitzar accions efectives de promoció de la llengua, i a la Catalunya del Nord, on el català segueix mancat d'un reconeixement jurídic de mínims. La seva situació no ha empitjorat, però tampoc ha millorat a l'Alguer, ciutat en què, exceptuant algunes iniciatives adreçades al turisme provinent de la resta de territoris de parla catalana, el govern local no ha impulsat mesures normatives ni planificadores per tal de revitalitzar-la. Segons els autors d'aquest Informe, al

Principat els canvis successius al capdavant de l'organisme encarregat de la política lingüística han provocat un cert «desdibuixament» de l'acció de govern. A Catalunya, en els darrers anys, només «s'ha actualitzat el discurs polític integrador de la llengua» però no s'ha anat més enllà. On sí hi ha hagut un acusat canvi a favor del seu ús ha estat a les Illes Balears, comunitat en què l'accés al poder dels partits que conformen el Pacte de Progrés ha permès bloquejar iniciatives engegades pel PP que debilitaven el català i reorientar la política lingüística a favor de la llengua de Ramon Llull. I a Andorra, únic país del món on el català és llengua oficial, l'aplicació del Pla Nacional Lingüístic 2006-2009 està suposant un impuls planificador destacat, després d'uns anys de recessió de l'ús social de la llengua en alguns àmbits. Finalment, l'informe també esmenta que a l'Aragó (comunitat on resideixen un

«Fins a un 70% dels estrangers volen aprendre català, el doble dels nascuts a Catalunya i l'Estat espanyol»

important nombre de catalanoparlants a la Franja) encara no s'ha aprovat la reclamada llei de llengües, ja que aquesta comunitat es troba en ple procés de reforma estatutària.

L'altre document relatiu a la llengua que s'ha publicat recentment és *l'Enquesta d'usos lingüístics del català 2008*. A l'EULP 2008 destaca, en primera instància, que el castellà continua sent la llengua més estesa entre els habitants de Catalunya (la més parlada, llegida i, sobretot, escrita). Mentre un 95,6% dels enquestats afirmen saber escriure en castellà, només un 61,8% declara saber-ho fer en català. No obstant això, és significatiu també que més de 2,5 milions de residents a Catalunya tinguin intenció d'aprendre el català. No deixa de ser curiós que mentre quasi un 70% dels nascuts a l'estranger volen aprendre la llengua catalana, aquest percentatge es redueix fins a la meitat en el cas d'aquells nascuts a Catalunya o la resta de l'Estat espanyol. Una altra pregunta rellevant que s'ha formulat a l'EULP 2008 és amb

quina llengua s'identifica: només un terç dels enquestats va respondre que ho és el català, mentre que prop de la meitat dels enquestats s'identifiquen amb el castellà. L'ús de la llengua també varia segons l'edat: mentre un 45 % dels majors de 65 anys consideren el català com la seva llengua habitual, aquest percentatge es va reduint fins al 31,5 % entre els ciutadans de 15 a 29 anys (vegeu més dades als gràfics de la pàgina 31).

Què n'opinen els experts?

Fins ara hem vist les dades empíriques que serveixen per fer una diagnosi sobre la salut de la llengua catalana. Algunes són positives, però d'altres conviden a la reflexió i autocrítica. El president de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC), **Joan Martí i Castell**, afirma que ens trobem «en un estat d'anormalitat que no s'acaba de tancar i que, perquè canviï aquesta dinàmica, ha de canviar el context i s'ha de donar voluntat política». Segons Martí, «l'actual llei catalana de política lingüística no s'aplica per falta de coratge polític i convicció», quelcom que considera «lamentable». I sense l'acció del govern, recorda, «no es pot esperar una lluita continuada per part de la societat civil». Mentre això no passi, el català seguirà sent una llengua «maltractada» i «subordinada».

Les paraules de Martí coincideixen amb l'Informe en un punt fonamental: la política és determinant. Quant al futur de la llengua, l'acadèmic assegura que és «incert» i que «lluny queda el dia que el català visqui en normalitat i no calgui una militància política constant». «Una llengua mor sense que els parlants se n'adonin», conclou. **Joan Solà**, filòleg, membre de l'IEC i darrer Premi d'Honor de les Lletres Catalanes, es manifesta en un sentit similar. Per a Solà, Catalunya continua sent «una part d'Espanya maltractada» i correspon als polítics «aixecar el país i donar l'autoestima».

L'ensenyament del català: èxits i fracassos

El nivell del català podria millorar en molts camps, com en els mitjans de comunicació, en les relacions interpersonals, en l'àmbit administratiu i, sobretot, a les aules. Hi ha qui defensa que més val que es parli el català, encara que no es faci d'una manera correcta; d'altres, en canvi, s'oposen frontalment a separar l'ús de la qualitat. Per a Joan Martí «és un error

que parli molta població i que ho facin malament», alhora que assegura que «estem fracassant en l'ensenyament del català a les escoles, o es planteja de manera diferent o és una estafa». Es parli bé o malament, el català és molt present a les escoles i també a les universitats.

On reïx l'ensenyament de la llengua és a les aules del Centre de Normalització Lingüística (CNL) de Badalona i Sant Adrià del Besòs. Segons la seva directora, **Gemma Muntané**, en els darrers anys ha crescut el nombre de persones que s'adrecen a l'oficina que el Consorci per a la Normalització Lingüística té a Badalona per estudiar el català, sobretot els nivells inicials i bàsics. Mentre al 2005 unes 725 persones es van inscriure als cursos inicials de català, durant el curs 2008-2009 aquesta xifra ha crescut fins a 1.909, és a dir un 38 % més. En els altres nivells (elementals, intermedis, suficiència i perfeccionament) també ha augmentat el nombre d'inscrits, tot i que de forma menys acusada. En termes generals, el CNL de Badalona i Sant Adrià donarà servei enguany a un 60 % més de persones que fa tres anys. Segons Muntané, no existeix un únic perfil d'usuari: hi ha qui va estudiar en castellà i que ara vol aprendre el català, estrangers que tenen contacte per primer cop amb la llengua catalana i d'altres que volen perfeccionar-ne el coneixement.

En aquest darrer cas, l'increment d'inscrits ha estat espectacular: els interessats a fer un curs superior de català ha crescut més d'un 100 % respecte el 2005. Per a la directora del centre, la millora d'aquestes xifres té molt a veure amb el fet que moltes persones veuen en el català un valor afegit que els facilitarà trobar feina o millorar professionalment. Tot i això, creu difícil que en un futur tothom el parli bé, i menys encara en zones on no s'ha parlat mai, com són moltes barriades situades al mateix Barcelonès Nord, on hi ha anat a parar un gran nombre de nouvinguts. Però, tal com diu **Francesc Xavier Vila**, director de la Xarxa Cruscat IEC, «no es pot esperar que les noves fornades migratòries deixin de parlar el panjabi i es posin a parlar català, cal esperar generacions».

Mentre que estudiar els graus més bàsics és més fàcil que mai, preparar-se per obtenir nivells superiors és actualment tota una odissea, com a mínim a Barcelona. I és que el CPNL ha decidit reduir l'oferta de cursos de nivell D i limitar-la als antics alumnes. Per tant, aquells que volen perfeccionar els seus coneixements –que no són pocs– s'han hagut d'a-

dreçar a la Universitat de Barcelona i a l'Associació de Mestres Rosa Sensat, centres que no han pogut satisfer la demanda i s'han vist obligats a ordenar les inscripcions per sorteig. Davant de l'allau de sol·licituds per seguir aquests cursos, el CPNL (que actualment té 126.000 alumnes) ha derivat els interessats a formar-se telemàticament mitjançant el web www.parla.cat, ja que no ha pogut absorbir tota la demanda.

Altres maneres de normalitzar la llengua

Quan parlem de la normalització d'una llengua estem acostumats a pensar en l'administració. A voltes, però, són els ciutadans qui amb els seus petits gestos fan molt més per un idioma que no pas la política. La música n'és un exemple. I és que el *pop* cantat en català està vivint una segona joventut. Sense proposar-

«Normalització és també la presència espontània del català a la música pop, el porno, la Internet 2.0 o les empreses.cat»

s'ho, ja que no hi ha activisme polític darrere les seves lletres, grups com Antònia Font, Mishima o Manel estan aconseguint que milers de joves –i no tant joves– tornin a escoltar música en català. A les emissores sonen, de nou, bandes que fan pop en català de qualitat, algunes de les quals triomfen també a Espanya, tot i la barrera idiomàtica.

La música no és l'únic instrument amb què es pot normalitzar un idioma. Qui fa deu anys se'n va adonar va ser el director i productor de cinema eròtic **Conrad Son**. *Les excursionistes calentes* (1999) es va convertir en la primera pel·lícula porno rodada en català, concretament als Pirineus. Tot i que va rebre una allau de crítiques per part d'alguns sectors conservadors, aquesta cinta, que comptava amb una tirada inicial de només 500 còpies, va permetre que el català fes un pas de gegant en el camí de la normalització. Segons Son, el *porno* català va néixer per «sentit comú»; no pretenia «trençar una llança» sinó actuar amb normalitat i treballar amb la seva llengua, el català. Passada la novetat, però, el futur de la llengua en aquest sector perillós ja que, segons Son, no hi ha directors d'aquest gènere que s'arrisquin a treballar en català.

Son creu que la nostra llengua «no serveix només per explicar gestes heroïques, sinó també per fer cinema eròtic», per exemple, encara que no sigui emprant un català «perfecte», sinó «del poble».

Una batalla guanyada a la web

En la majoria d'àmbits (polític, educatiu, cultural o econòmic) no ens acabem de posar d'acord si el català avança o retrocedeix; si guanya terreny o en perd. Hi ha, però, un espai en el qual el català no només avança, sinó que es pot tutejar amb llengües de tants parlants com el mandarí, el francès o l'alemany; llengües que, d'altra banda, compten amb el suport estatal. Ens referim al ja no tan nou món d'Internet, l'àgora mundial de la civilització 2.0. Si la màxima que afirma si no ets a Internet no existeixes és certa, el català existeix més que mai.

O això és el que podem afirmar quan llegim que el català és el vuitè idioma del món amb més activitat en blocs i el 15è en nombre d'articles a la Viquipèdia, la famosa enciclopèdia electrònica. «Internet no salva cap llengua, són els ciutadans qui l'han de salvar utilitzant-la. El que fa Internet és ajudar a què les llengües sense estat deixin de ser invisibles». Aquestes són paraules de **Jordi Iparraguirre**, director de la Fundació Punt Cat, entitat que gestiona i proveeix els dominis que acaben en .cat. Segons Iparraguirre, Internet està sent positiu per al català, ja que «ens està donant molta visibilitat a fora. Nosaltres tenim clar qui som, però a l'estranger no, per això el Punt Cat serveix de referència al món quan algú es vol adreçar a la nostra comunitat, la catalana. Les primeres empreses que van veure que sortia a compte fer un petit esforç per adreçar-se a part dels seus clients en català van ser multinacionals d'èxit com Google, Microsoft o Nokia» i, tot i que sembla que encara queden moltes empreses a incorporar el català als seus webs o en la seva comunicació corporativa, «cada cop més empreses veuen que realitzar aquesta inversió té un fàcil i ràpid retorn».

Segons Iparraguirre, «actualment hi ha uns 39.000 dominis punt cat, i el perfil dels usuaris és molt variat: blocs, empreses, entitats, institucions... un reflex de la societat actual». No obstant els avenços que fa dia rere dia el català a la xarxa, és a les nostres mans que el bloc en què vessem els nostres pensaments, el correu electrònic personal que creem o la pàgina web de la nostra petita empresa acabi en .cat. ◊

>>> Daniel Gutiérrez i Abella és periodista.

Una de freda: el castellà continua sent la llengua més estesa a Catalunya.

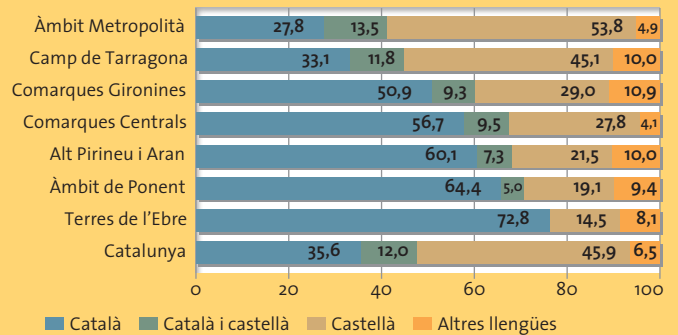

Una de calenta: el català és el 15è idioma en presència a la Viquipèdia.

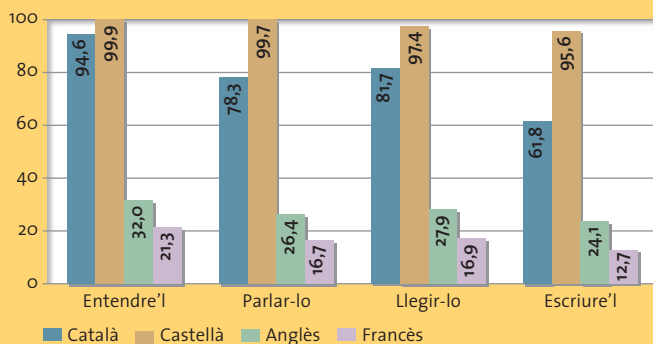
El baluard de les Terres de l'Ebre

Una altra de les dades que destaca l'Enquesta d'usos lingüístics del català 2008 i que podeu comprovar al gràfic de la dreta és que les Terres de l'Ebre és la zona on el percentatge de persones que parlen el català com a llengua habitual és més alt, quasi un 73%. Aquest percentatge baixa fins al 28% a l'àmbit metropolità (on prop del 54% afirma tenir el castellà com a llengua habitual), mentre que la mitjana a Catalunya se situa en un curt 35%.

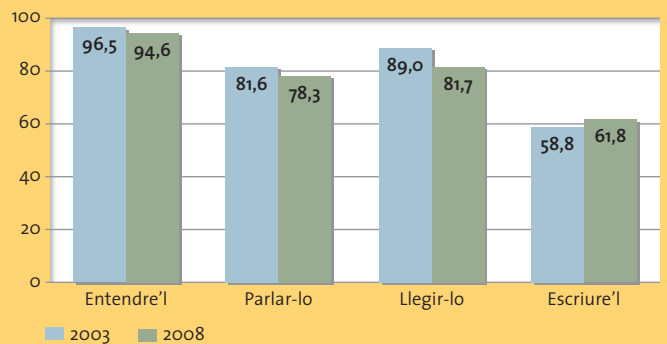
Llengua habitual de la població de 15 anys i més segons territoris. 2008 (%)

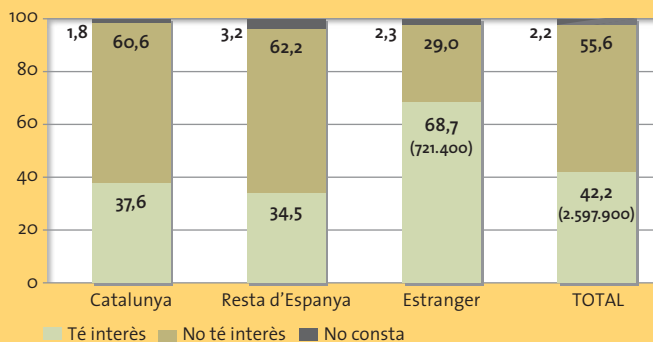
Coneixements de llengües de la població de 15 anys i més. 2008 (%)

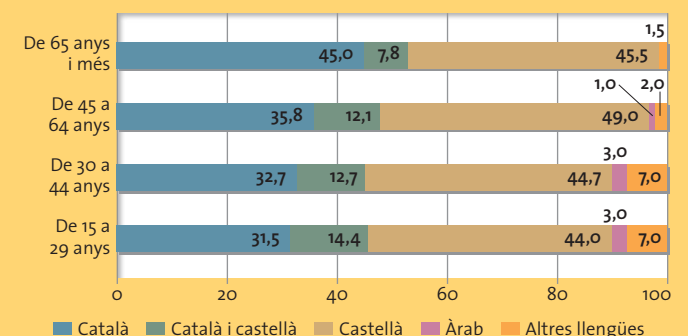
Coneixements de català de la població de 15 anys i més. 2003 - 2008 (%)

Interès a aprendre català o millorar-ne els coneixements de la població de 15 anys i més segons procedència. 2008 (%)

Llengua habitual segons edat de la població de 15 anys i més. 2008 (%)

Lectorats de català

Molt més fàcil Pirineus enllà

Aprendre català a l'estranger és actualment més fàcil que intentar-ho fer en alguna universitat de l'Estat espanyol fora de Catalunya, les Illes Balears o el País Valencià. Hem parlat amb alguns dels lectors de català perquè ens expliquin les seves motivacions a l'hora d'ensenyar la nostra llengua i hem conegut també alguns exalumnes.

Taller de traducció de poesia del català al serbi i a l'inrevés que va tenir lloc al mes de març a la Universitat de Belgrad (Sèrbia).

Per **Jordi Nopca**

Fotografies **Institut Ramon Llull**

Aprendre català a l'estranger és actualment més fàcil que intentar-ho fer en alguna universitat de l'Estat espanyol fora de Catalunya, les Illes Balears o el País Valencià. Hem parlat amb alguns dels lectors de català perquè ens expliquin les seves motivacions a l'hora d'ensenyar la nostra llengua i hem conegut també alguns exalumnes.

Tot sovint –vist des de Barcelona, almenys– tenim la sensació que la llengua catalana no és cap prioritat per als nous nadius. El desànim es repeteix, encara que en menor mesura, amb els estudiants, que en alguns casos poden arribar a demanar que les assignatures per les quals s'han matriculat s'imparteixin en l'única llengua que ells han mig après abans de fer les maletes: el castellà. Aquesta situació no gaire optimista contrasta amb l'ensenyament de llengua catalana fora de l'Estat espanyol. Aquest curs hi ha 160 universitats on s'ensenya català, de les quals 126 estan subvencionades per l'Institut Ramon Llull. L'oferta de cursos és especialment ressenyable en països com Alemanya (amb 28 universitats), el Regne Unit (amb 21) i França (amb 19), i més si tenim en compte el nombre d'universitats espanyoles on es pot aprendre la nostra llengua: actualment, només es poden rebre nocions de llengua i cultura catalanes en 11 universitats. «Crec que s'haurien d'oferir més oportunitats de conèixer les altres llengües d'Espanya per tot el territori», ens diu Mar Soria, nascuda a Andalusia, que va entrar en contacte amb la llengua catalana al lectorat de la University of Illinois fa un parell d'anys. «M'entusiasma aprendre altres llengües per les possibilitats de comunicar-me amb més gent. Em feia il·lusió conèixer una llengua tan propera al lloc on vaig néixer. És curiós que hagi hagut de ser als Estats Units on ho he pogut fer.» L'any 2007, a l'Estat espanyol només 205 alumnes van tenir una primera aproximació a la llengua catalana: a la resta del món –fonamentalment a Europa i als Estats Units– la xifra supera els 7.400 alumnes.

El cas alemany, després de Frankfurt

La presència de la cultura catalana a la Fira de Frankfurt l'any 2007 ha confirmat l'interès dels alemanys per la nostra

llengua. Fa una dècada ja hi havia més de quinze lectorats i actualment són prop de dos mil els estudiants interessats pel català. Un dels lectorats més antics és el que ofereix la Universitat de Bremen. Gemma Correa, l'actual lectora, ens ha explicat que es va interessar per ensenyar

«Va ser al lectorat de la University of Illinois, als Estats Units, on l'andalusa Mar Soria va poder entrar en contacte amb el català»

català en l'àmbit universitari després de dedicar-se uns anys a la traducció. «Vivia a Alemanya des de feia uns anys i i tenia ganes de conèixer el nord.» Dels tres cursos d'idiomes –corresponents al nivell A1, A2 i B1– el més concorregut és el de principiants: «té una assistència d'uns 15 alumnes per semestre; als cursos més avançats hi tenim menys estudiants, perquè la universitat només reconeix els crèdits als estudiants de Romàniques». Per a Correa, l'aprenentatge més important de ser professora de lectorat ha estat constatar «el desconeixement de les diverses identitats lingüístiques de l'Estat espanyol per part dels estudiants».

Regne Unit: «Una identitat catalana ben definida»

Jesús Villalta, lector de català al King's College de Londres, va interessar-se per fer classes a l'estranger arran de comptar amb la direcció del professor Robert Archer per a la seva tesi doctoral. «Els

estudiants s'adonen que hi ha un identitat catalana ben definida», ens explica Villalta, que amb les dues hores a la setmana de classe vol que els seus alumnes «puguin arribar a escriure i parlar català a un nivell bàsic superior». «Com que tenen un bon nivell de castellà, la majoria acaben el curs amb els coneixements suficients per aprovar l'examen oficial de català de nivell bàsic», ens comenta, abans de fer referència a l'oferta desigual de cursos universitaris de llengua catalana. «Només a Anglaterra hi ha 21 universitats on es pot estudiar català. Quantes n'hi ha, en territori espanyol que no sigui de parla catalana? Dues? Tres?» Si bé Villalta no ha actualitzat les dades sobre l'oferta universitària de català a Espanya, l'escepticisme que desprenen les seves paraules és compartit per bona part dels professors de lectorat que hem entrevistat.

Itàlia, interès creixent

Després d'Alemanya, el Regne Unit i França, el país on actualment hi ha una oferta més àmplia de cursos universitaris de català és Itàlia. Lídia Carol Geronès dona classes de lectorat a la Universitat de Trento des del 2008 i enguany ha inaugurat la presència lingüística catalana a la Universitat de Verona. «Hem començat amb una assignatura de lliure elecció de 40 hores d'un valor de 5 crèdits i que durarà només el primer semestre. He proposat un curs de llengua introductori amb algunes pinzellades generals de cultura. Els estudiants adquiriran un nivell A2.» Per ser el primer any, el nombre d'estudiants que s'hi ha matriculat és impressionant: 113. «Ha estat un èxit total», ens diu l'actual lectora. «L'experiència és molt enriquidora, ja sigui a nivell personal-humà

Què cal fer per ser lector de català?

L'any 1967 el professor Antoni Pous va començar el primer curs universitari de llengua catalana a l'estranger: va ser a la ciutat de Tubinga (Baden-Württemberg, Alemanya), coneguda per la llarga tradició universitària (hi van estudiar Johannes Kepler, Friedrich Hegel i Ernst Bloch). Durant els vuitanta i noranta del segle passat, l'Institut d'Estudis Catalans va fer els passos necessaris perquè l'oferta de català sortís fora d'Europa, però ha estat a partir de la creació de l'Institut Ramon Llull que l'oferta de cursos universitaris de llengua i cultura catalanes ha fet una embranzida notable, que l'ha col·locat fins al nivell actual.

El primer pas per arribar a convertir-se en lector de català és haver acabat una llicenciatura. En cas que la carrera que s'hagi fet no sigui la de filologia catalana, caldrà aportar també el certificat de coneixements superiors de llengua catalana (nivell D). Per últim, és indispensable poder acreditar coneixements suficients de l'idioma oficial del país de destinació. Si compliu tots aquests requisits, l'únic que us queda és esperar que quedi lliure una plaça...

Trobareu aquest article a: www.omnium.cat/ca/article/-3824.html

Estudiants de català de Lille. França, amb 1.053 alumnes, encapçala amb Alemanya l'interès per la nostra llengua (vegeu requadre).

com exclusivament laboral.» No tot són punts positius, però: «L'experiència de treballar a la universitat italiana m'ha ensenyat que s'ha de tenir molta paciència, que la burocràcia és una tortura constant i que els contractes que fan les universitats italianes fan pena. Però més val això que res.»

El català a punta i punta del món

Actualment, països tan allunyats del nostre geogràficament com són l'Índia, el Camerun i Austràlia, arreu del planeta, ofereixen la possibilitat d'introduir-se universitàriament al català. Un dels casos més sorprenents és el de la Hankuk University of Foreign Studies de Seül. Josep Antoni Clement és l'únic professor de català de tot Corea del Sud, i aquest últim curs ha tingut 23 alumnes. Els estudiants poden optar a beques per fer estades d'un mes i mig a Barcelona. És el cas de l'Anna Shin Ok, que es va sorprendre que tothom parlés català a la ciutat: «Vaig entendre molt més sobre la llengua entenenent la vida dels seus parlants i les característiques especials de Catalunya.» La majoria de coreans que estudien català amb Clement són kiopos sud-americans –fills de coreans emigrats a Amèrica del sud que han tornat al seu país d'origen. El català interessa sobretot per les possibilitats de negociar amb alguna empresa catalana: els coreans –els que estudien amb Clement, almenys– creuen que l'ambient és millor si es poden dir algunes frases en català.

Pablo Duarte va començar fent de lector mixt –català i castellà– a Austràlia l'any 2002, i des de la seva primera visita a Xile, el 2003, va lluitar per aconseguir que el lectorat de català fos una realitat. El 2005 va arribar el de la Universitat de Xile i dos anys després el de la Pontificia Universitat Catòlica. «A les dues universitats faig dos cursos semestrals d'ensenyament

del català com a segona llengua, nivells A1 i A2. Al nivell A1, a la Pontificia hi ha uns 25-30 alumnes, i a la Universitat de Xile uns 15. Al nivell A2, a totes dues universitats hi ha 10 alumnes. A més, a la Universitat de Xile fem un curs de cultura catalana i diversitat que ha arribat a tenir entre 50 i 100 alumnes.» Duarte va anar per primera vegada a Xile interessat per la situació de les llengües minoritzades al país, especialment la maputxe. «Aquests anys m'han servit per aprendre a descobrir les possibilitats del català al món i per conèixer la realitat de les comunitats catalanes a l'estranger.»

«Un cas d'èxit gairebé empresarial: Rafa Nadal, Dalí o la ciutat de Barcelona són els reclams que utilitza el lector mallorquí Andreu Bauçà a la República Txeca per atraure quasi tres centenars de joves a les seves aules»

L'excepció txeca

Tot i que actualment només dues universitats ofereixen estudis de català a la República Txeca, l'alt nombre de matriculats confirma que l'Europa de l'Est és un dels territoris on la llengua catalana interessa de forma creixent, amb casos ressenyables com Romania, Polònia o Hongria.

Andreu Bauçà, nascut a Mallorca, va començar fent cursos de català per a adults a l'Alguer (Sardenya) i després de fer de lector a la Winchester School of Art i a la Universitat de Southampton, a través de l'Institut Ramon Llull, va ser contractat pel govern d'Andorra l'any 1996, que gràcies al suport econòmic d'un empresari alemany fabricant de productes farmacèutics havia engegat un lectorat a la Universitat Carolina de Praga. «El nombre d'inscrits enguany en tots els cursos ascendeix a 245 persones (el 90% dels quals són als cursos de llengua)», diu Bauçà, que viu des de fa tretze anys a Praga i desconeix «el tipus d'oferta a Espanya», però sap molt bé com atreure estudiants: «Ens ho plantejem com una empresa: fem una campanya de màrqueting i agafem com a reclam elements atractius

del país, com ara Rafa Nadal, Salvador Dalí o la ciutat de Barcelona. En els cartells potenciem l'aspecte lúdic, la gent jove, la possibilitat de tenir beques i viatjar als Països Catalans... Al final aconseguim que vingui gent de totes les facultats i departaments.» Els alumnes que estudien amb Andreu Bauçà poden presentar-se als exàmens de nivell A, B i C del Govern d'Andorra, i a més de les classes poden interactuar amb Catalunya gràcies a un ventall significatiu de concerts, conferències, recitals i xerrades sobre cursos d'immersió lingüística, com el Campus Universitari de la Llengua Catalana –que té lloc a Barcelona, Mallorca i Andorra– o les Jornades Internacionals de Llengua i Cultura Catalanes, celebrades a Gironella des de fa vint anys. ◊

>>> Jordi Nopca és periodista.

ESTUDIANTS DE CATALÀ PER PAÏSOS

País	Universitats	Alumnes
Alemanya	25	1.952
Argentina	3	87
Austràlia	1	10
Àustria	3	66
Bèlgica	1	7
Camerun	1	153
Canadà	3	85
Croàcia	1	387
Cuba	1	39
Estat espanyol	3	205
Estat Unit	11	265
Estònia	1	17
Finlàndia	1	14
França	13	1.053
Holanda	1	21
Hongria	2	158
Iran	1	24
Irlanda	1	39
Israel	1	41
Itàlia	13	715
Mèxic	2	164
Polònia	3	163
Portugal	1	11
Regne Unit	19	866
República Txeca	2	278
Romania	1	309
Rússia	2	81
Sèrbia	1	123
Suïssa	2	141
Uruguai	1	43
Xile	3	108

Total 124 7.666

Font: Institut Ramon Llull

Òmnium celebra l'Onze de Setembre amb festa i reivindicació pàg. 36
 Catalans sense fronteres pàg. 39 Federació Llull pàg. 40 Els cicles d'Òmnium
 pàg. 41 Calendari 2010 de tradicions i costums pàg. 42 Coneguem Òmnium
 Tarragonès pàg. 44 Renda 2009: desgrava la quota de soci un 40% pàg. 48

ÒC Notícies

133

Les reflexions de la trobada serviran per començar a confeccionar el nou pla estratègic de l'entitat.

El debat es va dur a terme en grups reduïts per tal de posar en comú les conclusions al final de la jornada.

Fotografies: Dani Codina

Una jornada de treball de les juntes d'Òmnium arreu del territori marca el full de ruta de l'entitat

Durant la I Trobada Nacional d'Òmnium Cultural s'han reunit conjuntament, per primer cop, els membres de la Junta Nacional i els de les territorials amb l'objectiu de compartir els plantejaments respecte l'entitat. Posar en comú les diferents visions d'Òmnium, definir objectius i repensar projectes han estat, entre altres, els resultats de la trobada. Per aquest motiu, *Entre tots fem Òmnium* ha estat el lema que es podia sentir i veure a les instal·lacions del Col·legi Major Sant Jordi de Barcelona, on ha tingut lloc.

Abans del 21 de novembre, data de la Trobada Nacional, els assistents van estar preparant les seves pròpies reflexions amb altres membres de la Junta, socis i persones de l'entorn. Durant l'octubre, alguns dels representants de diverses seues territorials es van reunir amb alguns membres de la Junta Directiva per fer una reflexió prèvia i marcar punts de debat de cara a la Trobada.

Entre tots fem Òmnium

Dues-centes persones van participar a la jornada, que es va dividir en una fase de treball per grups reduïts i una de plenari, on es va posar sobre la taula el futur de l'entitat. Tal com es va voler definir durant la benvinguda, encapçalada pels vicepresidents Joan Abellà i Vicent Sanchis i pel president

Jordi Porta, l'objectiu de la Trobada no era prendre decisions concretes, sinó crear un espai que permeti a Òmnium encarar amb la màxima claredat els seus plantejaments de futur. Alguns dels temes debatuts van ser el coneixement i l'ús de la llengua catalana en una societat marcada per la globalització dels mitjans de comunicació i de difusió cultural, la cohesió social interna d'una col·lectivitat que té una composició complexa per la procedència, o la promoció de les manifestacions culturals que fan servir la llengua com a vehicle d'expressió a través de la literatura, la música, els mitjans o la xarxa. Un altre dels punts de reflexió partia dels condicionants polítics del desenvolupament cultural i la dificultat que de vegades han d'encarar els poders públics per respondre als reptes de la nostra societat.

A partir d'aquesta primera sessió de treball, Òmnium ha definit millor els seus reptes i s'han sotmès ha debat alguns dels punts més decisius o vinculats a l'actualitat, però sempre des d'un punt de vista propositiu i amb ganes d'avançar. En definitiva, amb la I Trobada Nacional s'ha obert un període de reflexió interna de l'entitat que busca enfortir els lligams territorials i enriquir-se de les opinions de tots els seus directius, que de forma voluntària fan que cada dia Òmnium sigui més gran.

Òmnium celebra una Diada amb festa i reivindicació arreu del territori

Com és habitual, els actes de la Diada Nacional de Catalunya van tenir una gran participació de la ciutadania, tant els dies previs com el mateix Onze de Setembre. Una gran varietat d'actes van commemorar la pèrdua de les llibertats del poble català el 1714. Una Diada festiva i per a tots els públics, però amb un gran component de reivindicació dels drets dels catalans.

Som una nació. Nosaltres decidim

Enguany, els actes d'Òmnium per la Diada es van celebrar sota el lema *Som una nació. Nosaltres decidim*, que encapçalava el manifest signat per unes 200 entitats de la societat civil. El text defensava el dret de Catalunya a «decidir lliurement el seu futur i a aspirar, si vol, a la plena sobirania». A més, referint-se a la sentència que el Tribunal

Constitucional ha d'emetre sobre l'Estatut, s'afirmava que «no és democràticament legítim que el pacte polític dels poders legislatius català i espanyol sigui ara desvirtuat amb més retallades». El manifest també deia que si l'Estatut és «desvirtuat» haurà fracassat l'autonomisme i serà el «punt de partida» cap a la sobirania.

Ofrenes florals i memòria històrica

Diverses juntes territorials van celebrar la Diada amb una ofrena floral al monument de Casanova de la ciutat o altres punts simbòlics i la lectura del manifest. És el cas de l'Hospitalet de Llobregat, Sant Boi, Sant Cugat, Badalona, Figueres, Lleida, Mataró, Lloret de Mar, Reus, Sabadell i Tarragona. Altres van voler donar una vessant més pedagògica. Barcelonès Nord va oferir una ruta amb historiadors del Museu de Badalona, Ponent va organitzar un recorregut per reconèixer els espais més emblemàtics de Lleida durant la Guerra de Successió, i a l'Alt Empordà, Òmnium va coorganitzar amb

l'Ajuntament de Figueres i l'entitat Ateïna la conferència *Una visió de la guerra de successió, del marc internacional a l'espai empordanès*, a càrrec de Pere Gifré i Ribas. Berguedà va lliurar els I Premis Climent Forner. Ponent també va organitzar la conferència de Joan Solà Què fa el polític i què fa el lingüista, i es van interpretar *Les veus de l'Alguer*, cançons del compositor Manuel Garcia Morante sobre poemes de Rafael Caria i Antoni Canu. Sabadell, amb l'espectacle *Narcisa Freixas, dona de la Renaixença*, va oferir diverses composicions de la pedagoga musical sabadellenca a mode d'homenatge.

La II Marxa de Torxes de Girona repeteix l'èxit de participació de l'any anterior.

Les torxes s'encenen de punta a punta del país

A partir d'experiències com la d'Osona o del Gironès, enguany més seus territorials d'Òmnium han dut a terme una Marxa de Torxes. Es tracta d'un acte simbòlic de reivindicació nacional amb esperit unitari i transversal en què el vespre del 10 de setembre socis i simpatitzants van participar-hi activament. Aquest 2009, Òmnium va organitzar marxes de torxes a Santa Coloma de Farners, Manresa i Tortosa i, juntament amb altres entitats, prengué part en l'organització de la Marxa dels Vigatans a Osona. En alguns punts, els actes acabaren amb un concert o amb la lectura del manifest. A més, Barcelona va acollir un acte al Fossar de les Moreres amb parlaments de Jordi Miravet, president del Memorial 1714; d'Isidor Marí, vocal de la Junta d'Òmnium, i de Jordi Porta, president d'Òmnium.

- 1) Jordi Porta, al Fossar de les Moreres.
- 2) El president d'Òmnium Alt Empordà, Lluís Casadellà, durant l'ofrena al monument *Als drets dels pobles*.
- 3) Òmnium Sabadell va participar en la tradicional Ofrena Floral Ciutadana al monument a *Companys de la Masia de Can Rull*.
- 4) Un moment de l'Ofrena Floral a l'antic convent del Roser a Lleida. Consulteu més imatges de la Diada a <http://11setembre.omnium.cat>

Milers de persones omplen el passeig Lluís Companys durant la Festa per la Llibertat

L'acte central de la Diada és la Festa per la Llibertat, durant la qual Òmnium ofereix activitats lúdiques i culturals per a tota la família des del matí fins a la nit. Es tracta de la cara més festiva de l'Onze de Setembre, tot i que enguany no hi va faltar l'esperit més reivindicatiu.

Ovacions i aplaudiments durant l'Ofrena

La jornada festiva de la Diada d'enguany va començar al monument a Rafael Casanova on, juntament amb els altres membres de la Federació Lluís Companys –ACPV i OCB–, es va fer la tradicional ofrena. Socis i simpatitzants de les tres entitats van acompanyar els seus directius al so dels tres himnes nacionals i dels forts aplaudiments, que van contrastar amb les xiulades que van rebre altres organitzacions.

Jordi Porta i Roger Buch van fer l'ofrena al monument de Rafael Casanova en nom de la Junta Directiva i dels socis de l'entitat.

Mazoni, Gertrudis i La Gossa Sorda mouen el públic jove

Finalment, el públic més jove va arribar a la nit durant el concert de la Festa per la Llibertat, jovent que no només es va moure al ritme de la música dels grups Mazoni, Gertrudis i els alacantins La Gossa Sorda, sinó que també ho feia sota el lema *Som una nació. Nosaltres decidim*. Els membres de la Junta Directiva d'Òmnium Cultural i d'algunes de les juntes territorials van voler apropiarse als 15.000 assistents al concert i des de dalt de l'escenari van resumir el significat del manifest d'enguany, que centrava l'atenció sobre la reacció dels catalans davant la futura sentència del Tribunal Constitucional respecte l'Estatut de Catalunya. D'aquesta manera, es posava punt i final a la Diada de l'Onze de Setembre del 2009 amb una nota reivindicativa amenitzada amb música dels Països Catalans.

Públic familiar als actes diürns

A mesura que avançava el matí, l'afluència de públic es multiplicava al passeig Lluís Companys i centenars de nens i nenes participaven en les activitats del Viu l'Onze en família! L'Espai Òmnium va gaudir d'un gran nombre de visitants que, durant tot el dia, podien demanar informació de l'entitat, fer-se socis i, fins i tot, signar per la ILP «Televisió sense fronteres» per poder veure TV3 al País Valencià. Al

costat, hi tenia lloc la Fira d'Entitats dels Països Catalans, organitzada per Gent de la Terra, que va reunir les entitats cíviques més representatives del país. Al migdia, prop de 700 persones van gaudir d'un dinar popular amb fideuada que, a l'hora del cafè, va estar amenitzat pel grup Falsterbo Marí, format per Isidor Marí, Eduard Estivill i Montse Domènec. El concert va acabar amb el popular *Puf, el drac màgic*.

1) Representants d'entitats, institucions i partits polítics, com Mònica Sabata i Ernest Benach, van passar per l'Espai Òmnium a saludar els membres de la Junta Directiva. 2) Centenars de nens i nenes van celebrar la Diada aprenent valors diversos amb el Viu l'Onze en família! 3) El grup de la Bisbal d'Empordà Mazoni va obrir el tradicional concert de la Festa per la Llibertat.

Una delegació italiana visita Òmnium per conèixer el Voluntariat per la Llengua

A principis d'octubre, una delegació política de la Província Autònoma de Bolzano, Alto Adige-Südtirol, es va reunir amb Jordi Porta i amb altres membres de la Junta Directiva d'Òmnium Cultural a la seu nacional de l'entitat. El motiu de la trobada va ser conèixer a fons el programa Voluntariat per la Llengua que porta a terme l'entitat. El propòsit del Govern de Bolzano és estudiar de prop el desenvolupament del voluntariat lingüístic per tal d'implantar-lo a la seva regió. Entre els membres de la delegació hi van assistir Christian Tommasini, vicepresident de la província de Bolzano i assessor de cultura del Govern; Katia Tenti, directora del Departament de Cultura i Escola en Llengua

Italiana; Antonio Lampis, Departament de Cultura; Rosa Rita Pezzei, directora de l'Oficina de Bilingüisme i Llengua Estrangera, i Nadia Mazzardis Lucich, coordinadora del projecte Voluntariat per la Llengua.

En la seva visita oficial a Barcelona també es van reunir amb la Secretaria de Política Lingüística de la Generalitat. D'aquesta manera, Òmnium no només ha encetat relacions institucionals amb aquesta regió, sinó que ha servit d'exemple en matèria de llengua del Govern de la província Autònoma de Bolzano, el qual espera poder implantar el programa Voluntariat per la Llengua per al foment de la llengua italiana i de la llengua tedesca.

Òmnium, convidada al Nafarroa Oinez, la festa de les Ikastoles a Navarra

A principis d'any, es va establir una aliança entre la Federació d'Ikastoles de Navarra i Òmnium, gràcies a la qual els primers van visitar Catalunya. A partir d'aquí, l'entitat navarresa va convidar representants d'educació d'Òmnium a la 29a edició del Nafarroa Oinez, la festa de les Ikastoles que reivindica l'important paper de l'educació en la promoció de l'euskera. Enguany, el tema principal de la trobada eren les llengües minoritàries i, per aquest motiu, els organitzadors van voler convidar entitats representants de les següents llengües: aragonesa, catalana, bretona, gal·lesa i occitana. Prop de 10.000 persones van participar en aquesta festa.

Debat sobre l'impacte dels mitjans de comunicació a l'escola

Els representants de les institucions organitzadores de les Jornades de Periodisme Digital obrien, el passat octubre a l'IES Menéndez Pelayo, les conferències, debats i tallers d'unes jornades pioneres en la seva disciplina. S'encetaven dos dies de debat a l'entorn de l'ús del periodisme digital a les aules.

En el debat inaugural, Salvador Cardús i Imma Tubella van coincidir que l'abast dels canvis és notable i van remarcar que seria un fracàs que s'implementés un model d'escola i d'universitat que no fos capaç d'acceptar la iniciativa cada vegada més gran que tenen els alumnes. Vicent Sanchis (Òmnium Cultural), Vicent Partal (Vilaweb), Jaume Graells Veguin (Departament d'Educació) i Josep Maria Blanco (Facultat de Comunicació de la UAB) explicaven la necessitat de conèixer els suports tecnològics de què disposa l'alumnat i la necessitat que els professors i mestres acostin aquests recursos d'aprenentatge als estudiants amb un esperit crític i domini de les eines.

Durant els dos dies que van durar les jornades, van participar en les conferències destacats professionals del món de la comunicació i les noves tec-

nologies com Miquel Calçada, Saül Gordillo, Pitu Martínez, Vicent Partal i Vicent Sanchis. A més dels debats, els 110 professors i mestres que van assistir a les jornades van poder participar en tallers de ràdio i televisió fent ús de les instal·lacions de la Facultat de Comunicació de la UAB.

Com a base del programa, es van comentar algunes experiències reals (Ràdio Tiana, el diari digital de l'IES Sant Agustí, etc.) que es poden consultar a l'adreça següent:

<http://escolesenxarxa.vilaweb.cat/webs/jornades/index.html>

1) Pilar Sampietro, Saül Gordillo, Miquel Calçada i Trina Milan, durant la taula rodona sobre periodisme digital.

2) Un centenar de persones vinculades al món educatiu van participar en les jornades.

Catalans sense fronteres. 350 anys del Tractat dels Pirineus

Durant el 2009 es recorden els 350 anys de la signatura del Tractat dels Pirineus, pel qual la Catalunya Nord va ser anexionada dins de l'Estat francès. Amb motiu d'aquesta efemèride, neix la campanya Catalans sense fronteres, impulsada per Òmnium Cultural, que ha organitzat diverses activitats al voltant d'aquest tema, a més de difondre un manifest que compta ja amb més d'un miler d'adhesions a títol individual i de desenes d'entitats diverses dels Països Catalans.

Coincidint amb el concert final del Correllengua a Perpinyà, Òmnium va

organitzar una fira d'entitats i un dinar per als socis i simpatitzants, a més de participar en la manifestació sota el lema *Esborrem el Tractat dels Pirineus*. La setmana següent, van tenir lloc a Puigcerdà unes jornades formades per diverses xerrades i taules rodones que contextualitzaven el conflicte des d'una perspectiva històrica, amb una mirada cap al futur pel que fa a les relacions nord-sud. Per fer-les possibles, es va comptar amb la presència d'historiadors, representants institucionals i membres d'entitats.

Arribada de la marxa al Castell de Perpinyà.

Campanya per l'oficialitat del català a Europa durant la presidència espanyola de la Unió

Jordi Porta i Miquel Català, ideador i impulsor de la campanya El català, la següent llengua oficial a la UE, han signat un conveni de col·laboració per impulsar conjuntament **Oficialitat.cat**, amb l'objectiu que el català sigui llengua oficial a les institucions de la Unió Europea durant la presidència espanyola d'aquesta. Davant del gest del Govern espanyol per «*emprendre les accions necessàries per normalitzar l'ús del català al Parlament Europeu*», Òmnium i Miquel Català reiteren la necessitat de fer visible el suport de la ciutadania (catalana i europea) en compliment del corresponent mandat de l'Estatut d'Autonomia, tenint en compte la negativa permanent de l'Estat en aquesta qüestió.

Cal recordar, com comenta l'especialista en dret lingüístic Eva Pons al lloc web de l'Observatori de l'Estatut, que fins a dia d'avui «*l'Estat espanyol gairebé no s'ha implicat en la difusió exterior del català, malgrat que hi està obligat per l'article 3.3 de la Constitució i la ratificació de diversos instruments internacionals (entre d'altres, la Carta Europea de les llengües regionals o minoritàries)*». Per altra banda, cal aclarir que l'oficialitat del català a Europa no pot limitar-se al seu ús al Parlament Europeu, sinó al seu ple reconeixement com a llengua oficial de la UE. Podeu mostrar el vostre suport a aquesta iniciativa signant al lloc web:

www.oficialitat.cat

BREUS

- El lloc web d'Òmnium arriba al seu rècord, amb 28.419 visitants diferents.
- La 2a trobada de Joves d'Òmnium té lloc a Manresa, al voltant de la relació de Catalunya amb altres delimitacions territorials.
- Òmnium Cultural ha estat escollida per ocupar una de les vuit vocalies de la Comissió permanent de la Taula de Ciutadania i Immigració, un òrgan de consulta i participació per a les polítiques de gestió del fet migratori que promou la Generalitat de Catalunya.

Signatura del conveni entre Miquel Català i Òmnium Cultural.

La ILP *Televisió sense fronteres* continua sumant adhesions arreu dels Països Catalans

Acció Cultural del País Valencià ha ençetat una de les campanyes més ambicioses que mai ha dut a terme en els seus més de trenta anys d'història: la recollida de les signatures necessàries per al debat i l'aprovació en el Congrés dels Diputats espanyol d'una iniciativa legislativa popular (ILP) anomenada *Televisió sense fronteres*. La iniciativa pretén que les emissions televisives en català (i també en euskera i gallec) es puguin veure legalment, i amb el suport del govern de l'Estat, en tots els territoris que compartim una mateixa llengua i cultura. La campanya es concreta en la recollida d'un mínim de 500.000 signatures en el conjunt de l'Estat espanyol. La ILP *Televisió sense fronteres* té el suport d'Òmnium Cultural i de l'Obra Cultural Balear, i la implicació activa (és a dir, amb el nomenament de fedataris, que són responsables de la recollida de signatures) de partits polítics, sindicats i associacions. Actualment, hi ha

1.435 fedataris i un total de 70 taules de recollida de signatures. S'han celebrat diversos actes de presentació de la ILP tant al Principat i al País Valencià com a les Illes. La primera presentació fou a València, el passat 8 de setembre; després se celebrà una roda de premsa a Barcelona, el 15 del mateix mes; a Castelló de la Plana i a Ontinyent, el dia 18; a Gandia, el 24 de setembre; a Alacant, el 29; a Alcoi, el dia 30 de setembre; a Dénia, el 14 d'octubre; a Girona, el 20 d'octubre i a Palma de Mallorca, el 5 de novembre.

També s'ha presentat la campanya a Lleida i Tarragona. Per tal d'aconseguir les 500.000 signatures necessàries, s'han instal·lat taules de recollida a diversos punts dels Països Catalans. Si encara no heu signat, podeu fer-ho a les seus territorials i a la seu nacional d'Òmnium. Trobareu la llista completa de tots els punts on podeu signar a:

www.televisiosensefronteres.cat

La Federació Llull fa una crida als socis d'Òmnium per donar suport a la ILP *Televisió sense fronteres*

La iniciativa legislativa popular (ILP) *Televisió sense fronteres* es va presentar a la seu nacional d'Òmnium Cultural, amb la participació de Jordi Porta, president d'Òmnium, i d'Eliseu Climent, president d'Acció Cultural del País Valencià (ACPV). Tots dos estaven acompanyats de nombroses autoritats, com ara els expresidents de la Generalitat de Catalunya Jordi Pujol i Pasqual Maragall; el president de l'IEC, Salvador Giner, i la directora de TV3, Mònica Terribas. També van assistir-hi, per mostrar el seu suport, representants de nombroses entitats, com ara el Consell de la Joventut de Catalunya, Unió de Pagesos, el Futbol Club Barcelona, el Col·legi de Periodistes, entre molts altres. Jordi Porta va destacar el suport de la societat catalana a aquesta ILP, la qual ha rebut l'adhesió d'unes 200 entitats de Catalunya, País Valencià i de les

Illes Balears. Per la seva banda, Eliseu Climent va denunciar la manca de voluntat del Govern valencià d'arribar a un acord de reciprocitat, i va assenyalar que el projecte de llei que presenta aquesta ILP va molt més enllà de l'objectiu de resoldre la censura de TV3 al País Valencià. L'objectiu d'aquest projecte és superar les restriccions a l'Estat pel que fa a la llengua i l'intercanvi comunicatiu dels mitjans parlats en català. Si s'assolís l'objectiu, la iniciativa tindria també efectes molt positius per a la indústria audiovisual.

Finalment, com a membres de la Federació Llull, van fer una crida adreçada als socis en particular i a la societat civil en general a donar suport a la iniciativa, ja sigui fent-se fedataris per tal de recollir signatures o com a signant per la ILP als fulls que es poden trobar a les seus d'Òmnium.

L'Obra Cultural Balear debat sobre les llengües minoritzades

Sota el títol *La recuperació i protecció de llengües minoritzades a altres països*, l'Obra Cultural Balear va voler mirar cap a altres llengües similars al català per tal de fer una reflexió generalitzada del tema. Així, cada sessió va prendre com a protagonista una llengua que, a partir de la xerrada d'un expert, propiciava el debat posterior amb el públic assistent. Les llengües que es van comentar van ser el sard, l'èuscar, el flamenc i l'occità. A més, es va dedicar una sessió a parlar de la normalització lingüística al Canadà francòfon com a model a seguir. L'últim dia es va dedicar al Sudtirol i es va formular la pregunta: és possible viure en alemany a Itàlia? En definitiva, el cicle va oferir una retrospectiva de tots aquells esforços que es duen a terme per revitalitzar llengües com el català per tal de mirar cap al futur amb optimisme.

Fotografies: Tina Baguet

1) Jordi Porta va animar la societat civil catalana a signar per la ILP.

2) Eliseu Climent va insistir en la importància de l'intercanvi comunicatiu als territoris de parla catalana.

Commemoracions, noves tecnologies i societat civil

Aquest trimestre, el cicle que tracta temes d'actualitat en clau de país va voler homenatjar una efemèride i va dedicar la seva primera sessió a **la Nova Cançó**. Així, vam tenir amb nosaltres Lluís Serrahima, l'impulsor dels Setze Jutges i creador del manifest que va posar la primera pedra d'aquest moviment. Després de la projecció del documental de Francesc Bellmunt *La Nova Cançó* (1976), el públic assistent va poder reflexionar sobre la importància històrica, social i cultural d'aquest moviment amb el mateix director, amb Serrahima i amb l'historiador de cinema Josep M. López Llaví.

No va ser aquesta l'única commemoració d'*Els Dijous*, ja que una de les sessions va girar entorn dels **350 anys del Tractat dels Pirineus**. Amb motiu de la campanya *Catalans sense fronteres*, impulsada per Òmnium i diverses entitats de la Catalunya Nord, diferents especialistes van analitzar les causes i conseqüències del tractat que va fragmentar el Principat. La vida i els fets de **Joan Sala, Serrallonga**, van ser també protagonistes d'un dijous, durant el qual es va poder veure el *making off* de la pel·lícula *Serrallonga*. La necessitat d'incorporar les **eines 2.0 en l'estratègia comunicativa** de les organitzacions i de l'associacionisme va ser un dels debats més interactius que es van realitzar a la seu d'Òmnium. Mentre Jaume Albaigès, divulgador de l'ús de les xarxes socials en les ONG; Ramon Bartomeus, col·laborador del portal *Xarxanet.org*, i Roger Buch i Oleguer Serra, membres de la Junta d'Òmnium, posaven sobre la taula l'estat de la qüestió, alguns dels participants van poder fer comentaris en directe a través del *twitter*.

Un altre tema que va omplir d'opinió, informació, anàlisi i debat la sala d'actes de la seu nacional va ser **la força de la societat civil**. El fet que Òmnium Cultural hagi arribat a assolir més de 20.000 socis en pocs mesos és una bona mostra de la vitalitat associativa catalana. A partir d'aquesta hipòtesi, representants de diverses entitats de l'àmbit econòmic, esportiu, social i cultural de Catalunya van reflexionar sobre la importància de la societat civil per fer avançar el país. Jordi Casals, president de la Federació Catalana de Futbol; Josep Mateu, president de FemCat; Francina Alsina, membre del consell directiu de la Federació Catalana de Voluntariat Social; Josep Manel Puente, president del Centre Excursionista de Catalunya, i Jordi Porta, president d'Òmnium Cultural, van ser algunes de les veus que es van poder sentir.

Fotografia: Dani Codina

- 1) Projecció del documental de Francesc Bellmunt *La Nova Cançó* (1976).
- 2) Un participant es comunica a través del *Twitter* durant un debat sobre eines 2.0.
- 3) Un instant de la commemoració dels 350 anys del Tractat dels Pirineus.

Dimecres Presentem...

Diversos productes culturals s'han presentat els últims mesos a la seu nacional d'Òmnium. En primer lloc, un llibre que recull les cartes de Pau Casals i Josep Trueta que porta el títol, de doble lectura, *Estimat doctor/Admirat mestre*. Va ser presentat per l'autor de l'edició, Quim Torra, i va comptar amb la participació d'Amàlia Trueta, filla del Doctor Trueta. Uns dies després, vam poder conèixer una proposta fresca i innovadora: la jove escriptora Irene Ricó va parlar-nos de *La transparència del cigne*, un viatge a Turquia i, alhora, al més profund dels éssers humans.

També dins del cicle *Dimecres Presentem*, l'Observatori de la Llengua Catalana va fer públics els resultats de *l'Informe sobre la situació de la llengua catalana*, del 2005 al 2007, que és un dels dos estudis recents que hem agafat com a punt de partida per a l'elaboració de l'article que publiquem en aquest número sobre la situació del català 25 anys després de la Llei de política lingüística (vegeu pàgines 28 a 31). Eva Pons, professora de Dret Constitucional i Ciència Política de la Facultat de Dret de la UB, va analitzar-ne les dades des del punt de vista sociolingüístic i jurídic.

La jove escriptora Irene Ricó en la presentació del seu llibre *La transparència del cigne*.

Aconsegueix el Calendari 2010 de tradicions i costums

Encara no coneixes els nostres productes? Òmnium Cultural ofereix, de forma gratuïta o a la venda a un preu especial per als socis, llibres, calendaris i objectes de regal amb valor afegit per tal de promocionar aspectes diversos de la nostra societat i contribuir, d'aquesta manera, a fer créixer la llengua, la cultura i el país.

CALENDARI DE TRADICIONS I COSTUMS 2010

Perquè no t'oblidis de cap data assenyalada, cada any fem el *Calendari 2010 de tradicions i costums*. Aquest calendari recull les festes, els costums i les tradicions més significatives del país. Està disponible en dos formats: de paret (mida DIN A3) i de butxaca.

DEMANA'L A LA SEU NACIONAL D'ÒMNIUM.

* Aquest producte es distribuirà gratuïtament fins que s'esgotin les existències.

ELS LLIBRES DE L'ÒMNIUM

Llibres pensats i escrits per introduir i mantenir en el debat públic les qüestions de llengua, cultura i país que més ens interessin.

Els socis d'Òmnium podeu adquirir-los a la seu nacional al preu especial de 10 €.

BOSSES I DAVANTALS DE LA 58A NIT DE SANTA LLÚCIA

A Òmnium som conscients de la necessitat de preservar el medi ambient i, per aquest motiu, intentem reciclar tot el que podem. Aquest cop, hem convertit les banderoles que durant el desembre del 2008 anunciaven la Nit de Santa Llúcia pels carrers més cèntrics de Barcelona en productes nous.

Aconseguiu una bossa bandolera per portar les lletres catalanes sempre a sobre o bé un davantal per poder fer una bona sopa de lletres.

Bossa PVP: 10 € / Davantal PVP: 12 €

El grup local d'Òmnium Berguedà es converteix en seu territorial

El més destacable d'Òmnium Berguedà ha estat precisament la seva constitució com a seu territorial, que va tenir lloc el 22 de setembre, en el decurs de l'assemblea convocada a aquest efecte. Durant l'acte, en el qual es va fer èmfasi en l'increment del nombre d'associats, que ja arriben als 260, es va escollir la junta, encapçalada pel president Jaume Farguell i Sitges, i es van presentar els projectes per a l'any 2010.

Durant octubre i novembre, han tingut lloc les conferències setmanals que cada

any organitza Òmnium amb la col·laboració d'altres entitats, sota el títol Grans temes de sempre, i que han pronunciat Jaume Farguell i Sitges, llicenciat en Filosofia, Dret i Polítiques, i Joaquim Sala i Pujolràs, professor i doctor en filosofia. A més, s'ha presentat l'exposició de quadres de l'artista local Joan Ferrer a una àmplia representació de membres de la societat Amics dels Museus de Barcelona. Abans d'acabar l'any, s'ha presentat el llibre *Olor de colònia*, de l'escriptora berguedana Sílvia Alcàntara.

Èxit de públic a la 4a Nit Literària d'Òmnium Sant Cugat

La Nit Literària d'Òmnium Sant Cugat, consolidada del tot, s'ha convertit en un dels actes culturals més rellevants de la ciutat, comptant,enguany, amb més de 200 persones. L'escriptor santcugatenc Víctor Alexandre fou,enguany, l'autor del pròleg literari, on va fer una encesa crida a la lectura en català. Emmarcades dins del cicle El món jueu i palestí, dut a terme en col·laboració amb els Amics de la Unesco, a l'Arxiu Nacional de Catalunya, la delegació d'Òmnium Sant Cugat va oferir dues conferències: *El judaisme*, font inesgotable de la narrativa, i *Els xuetes: segregació dels descendents dels jueus conversos*, a càrrec d'Alfred Bosch i de Baltasar Porcel. Va ser una de les últimes errades del malaguanyat escriptor.

També es va lliurar el IV Premi Pere Ferrer de Narrativa Històrica Breu,

adreçat a alumnes de secundària, i es van realitzar diverses sortides del programa Fem País! Acompanyats per la historiadora Assumpta Montellà i amb la finalitat de commemorar els 70 anys de la ruta de l'exili de la Guerra Civil, es va visitar Mas Perxés, últim refugi del president Companys, la Mina Canta, el coll de Lli i el MUME, a La Jonquera.

El president d'Òmnium Sant Cugat, Joan Franquesa.

Terrassa lliura els premis de la Nit del Misteri

El juny passat va tenir lloc l'acte més rellevant d'Òmnium Terrassa durant l'any: la Nit del Misteri. Es van lliurar els premis Ferran Canyameres de novel·la i de narracions curtes, Maria Rovira, Montserrat Oller i Enric Gall 2009, que va convocar la seu territorial a finals de novembre del 2008. Durant la vetllada, el president, Aleix Pons Coll, va aprofitar per anunciar públicament que enguany Terrassa acollirà, per tercera vegada, la Nit de Santa Llúcia.

Però, a més, la seu celebra enguany el 40è aniversari i, per commemorar-ho, va tenir lloc una taula rodona entre els seus expresidents per parlar sobre l'any de la constitució. L'acte, amb una concorreguda assistència, va ser presidit per l'actual president i moderat per Joaquim Morera Amat, tresorer, que també hi va intervenir en qualitat d'expresident. Finalment, esmentar el retorn de la Flama del Canigó a la ciutat. Se'n va celebrar la rebuda després que es perdés l'any 2005.

L'Hospitalet de Llobregat commemora l'afusellament de Companys

El XX Concurs Nacional de Colles Sardanistes va ser l'activitat més multitudinària de la seu a l'Hospitalet de Llobregat. A més, es va col·laborar en l'organització de l'Assemblea de la Unió de Colles Sardanistes. A l'octubre, es va fer una ofrena floral al memorial Lluís Companys i Jover a la ciutat, per tal de commemorar el 69è aniversari de l'afusellament de Companys per part del règim franquista.

Badalona estrena nova seu en el 25è aniversari

Barcelonès Nord va iniciar els actes del 25è aniversari l'Onze de Setembre, amb una jornada de portes obertes al nou local de l'entitat, ubicat a una antiga masia del casc antic de Badalona. La jornada va començar amb un recorregut pel barri amb historiadors del Museu de Badalona, emmarcat en el programa Quedem? Hi van intervenir l'actual president, Oriol Lladó, i l'expresident Carles Amat. El dimecres abans, l'escriptora Isabel-Clara Simó havia ofert a l'Espai Betúlia la conferència institucional, coorganitzada amb l'Ajuntament, on va parlar sobre la situació de la llengua catalana.

Reflexions al voltant de la figura de Gaudí

La seu del Baix Llobregat va organitzar a Sant Feliu de Llobregat una conferència sobre Antoni Gaudí i el món literari català. Una quarantena de persones van sentir el catedràtic en Filologia Catalana Jordi Castellanos, que va relacionar l'artista amb Catalunya, Mallorca i personatges com Jacint Verdaguer i Joan Maragall. La conferència va aprofundir en el fet que l'obra de Gaudí es basava en 2 pilars fonamentals: la terra i la fe.

Coneguem Òmnium Tarragonès

Òmnium Tarragonès treballa, hores d'ara, en els seus projectes amb vistes al 2010. En un moment en què la seu territorial s'està consolidant tant en nombre de socis com en participació activa d'aquests, volem conèixer una mica més els membres de la seva junta.

Membres de la junta davant la Torre del Pretori de Tarragona.

Com definiríeu breument l'evolució de la seu territorial durant els últims temps?

La seu del Tarragonès passa una època d'estabilitat, amb un cert progrés social. Hi ha més socis que anys enrere i són socis que s'impliquen més activament en el funcionament de la seu.

Participeu activament en el lliurament del premi El Balcó - Tarragoní de l'Any. Quina és la vostra implicació en aquest acte?

A Tarragona està molt arrelat aquest premi i fa gairebé 30 anys que l'organitzem i el lliurem. Tot i això, hi ha altres entitats que ens ajuden tant econòmicament com fent-ne publicitat. El fet que es doni el mateix dia que es fa el pregó de les Festes de Santa Tecla fa que tingui molt de ressò a la ciutat.

Què premia exactament?

Premia una persona o institució vinculada a Tarragona i que s'hagi distingit d'alguna manera per la seva tasca a favor de la llengua catalana. Hi ha hagut moltes personalitats premiades, com són Gabriel Xammar, Josep Anton Baixeras o Josep Sendra, però també diverses institucions, com ara la Casa Sant Josep o la llibreria La Rambla.

Actualment, quines són les vostres prioritats com a seu territorial de l'entitat?

La primera prioritat és la implementació en l'àmbit de territori, per tant, el

projecte d'augmentar en socis no només a la ciutat de Tarragona sinó també als pobles i ciutats del nostre voltant. Busquem involucrar el màxim de gent al projecte d'Òmnium i, sobretot, incorporar més gent jove i assegurar un relleu generacional.

L'altre objectiu és consolidar les activitats que portem a terme d'una manera ja

«Òmnium del Tarragonès té més socis que anys enrere i busca incorporar encara més gent jove per assegurar el relleu generacional»

tradicional i, alhora, incorporar els projectes que tira endavant la seu nacional, com ara el Sambori i el *Quedem?*

De cara als propers mesos, quines activitats i projectes dureu a terme?

Des de la Junta estem començant a dissenyar el cicle de conferències anuals, que fem durant tres dies, al mes de maig, i giren al voltant d'un únic tema que acordem prèviament. A més, tornem a potenciar la participació al Premi Sambori, que ja vam iniciar l'any passat. Vam

obrir el premi a la comunitat educativa del Tarragonès, d'una forma molt seriosa i amb la col·laboració dels Serveis Territorials del Departament d'Educació, i van participar-hi moltes escoles. També estem posant en marxa el *Quedem?*, una activitat que s'exporta al territori des de la seu nacional.

Ara bé, per tal de dur a terme totes les activitats, hi ha una estructura organitzativa dins de la Junta amb responsabilitats compartides. Això és bàsic per tirar endavant els projectes, ja que tots ho fem de forma voluntària.

Teniu establertes col·laboracions amb altres entitats de la ciutat? Amb quins objectius?

Treballem amb el Consorci per la Normalització Lingüística per tirar endavant el programa *Quedem?* de cohesió social. Des de fa molts anys, tenim lligams amb l'Ajuntament i amb el Port, ja que hi col·laborem a la Festa Major donant el premi El Balcó al tarragoní de l'any i amb els premis literaris de la ciutat. També col·laborem molt sovint amb l'emissora local Tarragona Ràdio, tant en debats com en programes culturals.

Òmnium Tarragonès rep la col·laboració del Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i de la Secretaria General de Joventut, especialment amb el Premi Sambori, però també amb un seguit de cicles de conferències i amb un curs d'història dels Països Catalans.

>>> Departament de Comunicació

i Premsa d'Òmnium Cultural.

Conegueu més detalls d'Òmnium Tarragonès

a www.omnium.cat/omniumtv

APUNTS

Socis: 585

President:

Joan-Andreu Torres

Vicepresidenta:

Rosa Maria Codines

Membres a la Junta: 14

La veu dels socis

Tres membres d'Òmniium Tarragonès ens expliquen les seves inquietuds i posen sobre la taula bones raons per fer-se soci. Des de l'experiència com a agitador cultural d'un soci històric fins a les ganes de fer xarxa que expressa la més jove, coneixem la diversitat de perfils que conformen la nostra entitat.

Rosa de les Neus Marco

«Em dic Rosa de les Neus Marco, sóc de Tarragona i tinc 22 anys. He viscut sempre aquí, excepte un any que vaig viure a Bolonya (Itàlia) amb una beca Erasmus. Estudio Filologia Catalana a la Universitat Rovira i Virgili. Una de les inquietuds que més m'han despertat aquests estudis són les ànsies de conèixer el nostre territori. Per això, últimament he viatjat bastant per Mallorca i pel País Valencià i també, és clar, pel Principat. Penso que com més coneixes el territori és com més l'estimes.

»No recordo exactament com em vaig fer sòcia, però sí que recordo el context. Ja feia temps que em voltava pel cap la idea d'estar present en alguna entitat d'àmbit nacional. Volia treballar activament pel país i el meu germà em va dir que a Òmniium podia fer una gran feina. I així vaig entrar-hi.»

UNA BONA RAÓ PER FER-SE SOCI

Fer-se soci d'Òmniium és una bona manera de treballar activament pel país que tots estíem. Et permet fer xarxa amb gent molt diferent, però amb uns mateixos objectius. L'important és aportar l'experiència i les ganes de fer feina perquè tots necessitem a tothom.

Emili Guillemat

«Em dic Emili Guillemat. Tinc 63 anys i he treballat sempre a la banca local, tot i que ara estic jubilat.

»Vaig formar part del Club de Joves, el col·lectiu que va fundar la seu territorial d'Òmniium a Tarragona l'any 1971. Des de llavors, vaig estar en dues juntes durant, més o menys, uns vuit anys. Actualment, sóc un soci actiu i m'agrada col·laborar amb les activitats de l'entitat i fer pinya amb les entitats tarragonines sempre amb el catalanisme per davant. A la ciutat, se'm coneix com un agitador cultural des que era jove fins avui en dia.»

UNA BONA RAÓ PER FER-SE SOCI

Estimar la llengua, la cultura i el país i aportar el gra de sorra perquè a través d'aquesta entitat es puguin promoure tots aquests valors.

Pilar Cartanyà

«Em dic Pilar Cartanyà. Sóc nascuda a Solivella (Conca de Barberà), però fa 33 anys que visc a Tarragona. He treballat al Departament de Salut i al de Benestar Social de la Generalitat de Catalunya i actualment sóc jubilada. De formació, sóc diplomada en treball social.

»Em vaig fer sòcia de l'entitat perquè la meua amiga Maria Rosa Masalles m'ho va recomanar. Quan me'n vaig fer, feia molts anys que tenia la inquietud d'aprendre català, ja que no l'havia pogut estudiar a l'escola. I m'interessava molt formar part d'un col·lectiu que volgués promoure l'aprenentatge i l'ús del català. Ara mateix sóc sòcia d'Òmniium, però al mateix temps segueixo fent cursos de català i ja he assolit el nivell D.»

UNA BONA RAÓ PER FER-SE SOCI

Perquè es fa una gran tasca en la promoció del català, i la millor manera de promoure'l és fer-lo servir.

Difusió del patrimoni històric, lingüístic i cultural de les Terres de Ponent

Des d'un punt de vista cultural, la seu d'Òmnium-Ponent Lleida ha realitzat durant els últims mesos les presentacions dels llibres *El respirar dels dies*, de Josep Maria Esquirol, i *Josep Tremoleda, plantar cara a la por*, de Joaquim Ferrer. Així mateix, ha col·laborat en les conferències sobre els 50 anys de la Nova Cançó i en la concessió dels premis literaris de la Paeria de Lleida: d'assaig, Josep Vallverdú; de poesia, Màrius Torres, i de narrativa, Premis Lleida.

En el marc del Cicle de teatre per a nois i noies Cavall Fort, que aquest any ha

arribat a la XXXVII edició, una de les obres representades ha estat *Els 6 Joans*, de Carles Riba, com a commemoració del 50 aniversari de la seva mort. Pel que fa a la perspectiva històrica i d'actualitat, es va celebrar el cicle «50 anys de la revolta de Lhasa», en el qual el Lama tibetà, Thubten Wangchen, i l'antropòleg Oriol Aguilar, ens van permetre establir comparacions entre nacions no dotades d'un estat propi. Entre d'altres activitats, cal destacar la 1a Jornada Jove d'Òmnium-Ponent Lleida amb l'objectiu d'apropar el públic jove a formar-se, participar i viure en els interessos comuns: llengua, cultura i país. A més a més, a Artesa de Segre s'ha col·laborat en la jornada Empresaris per un Estat propi.

El president d'Òmnium Ponent-Lleida, Josep Maria Forné, amb el Lama tibetà, Thubten Wangchen.

Òmnium Gironès impulsa la plataforma Girona decideix

La seu del Gironès va formar part de l'organització de la fira d'entitats que va tenir lloc a Perpinyà el 7 de novembre amb motiu de la Diada de Catalunya Nord, i ha estat una de les enti-

tats impulsores de la plataforma Girona decideix per a la celebració d'una consulta popular sobre la independència a la ciutat de Girona, el diumenge 25 d'abril de 2010.

Òmnium Bages promou la consulta sobre la independència

La convocatòria del VI premi Òmnium Bages de Planificació Lingüística, l'inici d'un taller d'espai lingüístic personal, un curs de narrativa a Manresa i un d'història a Cardona, com també el suport a la primera Marxa de Torxes a Manresa, han estat algunes de les activitats d'Òmnium Bages als últims mesos. Però l'acció amb més ressò ha estat l'impuls de la creació de comissions per a la consulta sobre la independència. Concretament, el dia 15 d'octubre es va presentar el manifest *Volem una consulta democràtica a Manresa sobre la independència de Catalunya*, signat per més d'un centenar de ciutadans de diferents àmbits. Posteriorment, les entitats promotores van presentar una moció al Ple muni-

cipal del dia 19 d'octubre, perquè l'Ajuntament de Manresa hi donés suport, que va ser aprovada. Finalment, el dissabte 31 d'octubre, amb l'assistència de 150 persones, es va constituir la plataforma Manresa decideix, la qual ja ha començat a treballar amb l'objectiu d'organitzar la consulta dins del primer quadrimestre del 2010.

www.manresadecideix.cat

Públic a la presentació del manifest.

Mataró-Maresme inicia el programa Quedem?

Òmnium Mataró-Maresme ha engegat aquesta tardor la seva primera edició del programa Quedem? amb dues propostes: la visita a un assaig de la colla castellera local, els Capgrossos de Mataró, i la participació a la festa de la diada de Sant Simó.

El Penedès tasta la fruita de tardor

La seu de l'Alt Penedès va presentar el llibre *Les infinites propietats de la fruita de tardor: Fruita silvestre i cultivada del Penedès*, de la vendrellenca Pilar López Serra, que ha treballat en l'àmbit de la natura i les tradicions populars.

Escapada a les Gorges del Tarn

Òmnium Sabadell ha realitzat una ruta cultural per la regió francesa de les Gorges del Tarn, fent parada a ciutats de gran interès cultural com Narbona, Sant Ènimie, Roquefort, La Couvertouirade o Millau.

Poesia a l'Alt Empordà

Òmnium Alt Empordà inicia una festa anual de poesia que, amb el nom de *Tast de poetes*, dóna una visió de l'obra d'un poeta, en principi empordanès. El primer tast es va celebrar a finals de novembre sobre el paper de Grècia a la poesia de M. Àngels Anglada.

Òmnium Garrotxa i l'Escolania

Des que la nova junta d'Òmnium Garrotxa es va posar a treballar, ara fa dos anys, un dels seus objectius era portar a Olot l'Escolania de Montserrat. Hi actuarà el 18 de desembre, a les 9 del vespre, a l'església de Sant Esteve d'Olot.

Suport als artistes locals a la Selva Marítima

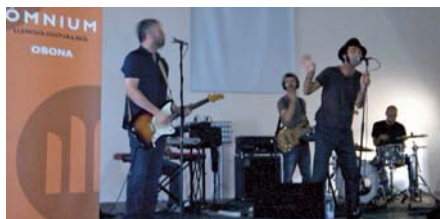
D'una banda, a Blanes es va inaugurar l'exposició «Escuts en fusta», de Joan Oliveras, que a més d'oferir una retrospectiva de l'art en fusta de l'artista de Sils va obsequiar Òmnium amb un escut dedicat. D'altra banda, va tenir lloc l'exposició fotogràfica «Imatges solidàries de mirades innocents. Intercanvi de

cultures», realitzada pel soci Tomàs Romero, fruit del seu viatge al Senegal acompanyant una ONG. A més d'aquestes activitats al voltant de l'art, Lloret de Mar va acollir la conferència d'Alfons López Tena titulada Som una nació. Nosaltres decidim, amb una gran participació de públic.

Osona potencia Els Dijous de l'Òmnium i el programa Quedem?

Ja fa dos anys que la seu d'Osona proposa diverses activitats d'interès cultural de manera estable. Els Dijous de l'Òmnium, cada setmana o quinzena, i el programa Quedem?, amb quatre activitats al mes, estan aconseguint que l'entitat sigui present en el dia a dia osonenc, alhora que projecta Òmnium com una de les entitats més dinàmiques de la comarca. Exposicions, presentacions de llibres, conferències i un concert omplen l'agenda trimestral i

donen sortida a totes aquelles expressions compromeses amb la llengua, la cultura i el país. Per altra banda, el programa Quedem? treballa a fons per millorar la cohesió social de la comarca a través de propostes culturals: itineraris, espectacles en general, recursos ciutadans o apropament a entitats, per tal de descobrir i redescobrir al conjunt de la societat l'entorn immediat. Al mateix temps, crea espais de trobada amb persones de procedències diverses, i també els nascuts a Catalunya, per tal de potenciar les relacions entre elles i dibuixar la nova realitat social que viu Osona.

El concert del grup empordanès Ix va ser una de les activitats d'Els Dijous de l'Òmnium Osona

Solsonès recupera la figura de Sant Galderic

Per tal de recuperar el significat del patró de la pagesia catalana, Òmnium Solsonès va celebrar una taula rodona al voltant de Sant Galderic, amb la participació dels escriptors Antoni Pladevall i Felip Vendrell, de Mossèn Ramon Alsina i de les acordionistes Cèlia Vendrell i Marta Moreno. A més a més, aquesta seu va inaugurar l'exposició

«Els Trobadors», una visió de conjunt de tot el gènere trobadoresc, des d'Alemanya, passant per França i Occitània, fins als trobadors catalans.

Finalment, la seu ha tancat l'activitat del trimestre amb dues xerrades: Guerra i pau. Què hi diuen els museus, de Jordi Padró, i Dona i literatura, d'Isabel-Clara Simó.

La Nova Cançó dins La Tardoral

Una xerrada amb el periodista Xevi Planes sobre la influència de la Nova Cançó en la música en català, va encetar el cicle anual de La Tardoral. L'acte va culminar amb un concert de versions de melodies de la Nova Cançó, a càrrec del grup local

Tirant lo Floc. La presentació dels llibres *La klaxon i el camí*, de Carles Sindreu, i *La papallona negra*, d'Antoni Pladevall, i una conferència de Patrícia Gabancho sobre la Catalunya que volem i la Catalunya que tenim, van tancar el cicle.

L'agenda nacional

Els Dijous de l'Òmnium

Debats d'actualitat en clau de país. Opinió, creació i debat al voltant dels eixos LLENGUA, CULTURA i PAÍS mitjançant taules rodones, projeccions i converses amb experts en diferents àmbits.
ELS DIJOUS, A LA SEU NACIONAL.

I ara també a OSONA:
osona.omnium.cat

Dimecres Presentem...

T'obrim els sentits amb presentacions d'obres diverses: novel·la, assaig, poesia i, en algunes ocasions, productes audiovisuals.

23 de desembre de 2009 | 19 h
Entrada lliure
Presentació del llibre *El Nadal que no vam tornar a casa*.

13 de gener de 2010 | 19 h
Entrada lliure
Presentació del llibre *On tot és vidre*, de Teresa Colom.

Totes les activitats de la seu nacional tenen lloc a: Diputació, 276, principal. Barcelona. A partir del gener, consulta l'agenda de la seu nacional al web www.omnium.cat o per telèfon al 93 319 80 50.

A + A +

Ofertes i avantatges
per als socis d'Òmnium
+ MÚSICA + CINEMA
+ TEATRE + LLIBRES

Per tenir tota la cultura a les teves mans, consulta el fullet que trobaràs adjunt a la revista amb tots els descomptes que t'ofereix el carnet Òmnium.

Enguany, Òmnium Cultural ha estat declarada entitat d'utilitat pública per la Generalitat de Catalunya

Què vol dir entitat d'utilitat pública?

És el reconeixement oficial que la nostra entitat té una finalitat i uns objectius que són d'interès general per al país.

Com afecta la meua quota?

El fet que Òmnium Cultural és una entitat d'utilitat pública també permet que la teua quota com a soci tingui, a partir de la declaració de la renda del 2009, una desgravació fiscal del 40 % (el 15 % per al cens català i el 25 % per ser d'utilitat pública).

Per aconseguir els nostres objectius i per poder fer-ho de manera independent, el teu ajut és ara més necessari que mai. Et demanem que, si pots, actualitzis la teua quota d'acord amb els imports mínims recomanats i aprovats per la Junta Directiva:

Quota general: 60 €

Quota socis jubilats i menors de 25 anys: 30 €

Altres quotes: a partir de 60 € (il·limitades)

Amb aquesta nova desgravació:

- Una quota de 30 € esdevé, en realitat, de 18 €

- Una quota de 60 € esdevé de 45 €

- Una quota de 100 € esdevé de 60 €

40%

A partir de la declaració de la renda del 2009 la teua quota de soci es beneficia d'una desgravació fiscal del 40%.

Davant d'aquest fet, volem aprofitar per convidar-te a que consideris, a l'hora d'establir la teua quota anual, la possibilitat d'incrementar-la fins a l'import net que desitges destinar a Òmnium, un cop deduïda la desgravació.

Com ho he de fer?

Fer l'actualització de la quota és molt senzill: només cal que ens donis el teu vistiplau trucant al **93 319 80 50** o bé enviant un correu electrònic a socis@omnium.cat i ens indiquis la quota anual que hagis decidit.

TOTS AMB LA SELECCIÓ NACIONAL!

CATALUNYA - ARGENTINA

AQUEST DESEMBRE, TOT HOM AL CAMP!

Durant el mes de desembre us informarem, a través dels **butlletins electrònics** i a través del **web**, dels **avantatges** que Òmnium us oferirà per al proper partit de la **selecció catalana de futbol**.

La complicitat es guanya cada dia

«LaBreu Edicions s'autogestiona, distribueix i estampa tot allò que estima». Així es presenta aquesta editorial petita de grans ambicions. Té cinc anys de vida i ja no és un secret, sinó una realitat. Han recuperat autors pendents al nostre país (Dovlàtov, Herbert, Larkin) i tenen un catàleg de poesia madur i seriós. Són reconeguts per la crítica, els llibreters i els lectors. Aprofiten l'espai que deixa lliure el concentrat mercat editorial en català per publicar el que, per mandra, temor o càlculs, les grans no fan.

CONVERSA AMB... LaBreu

Ester Andorrà, Miquel Adam i Marc Romera són les tres cares d'una obsessió en forma d'editorial: LaBreu. Junts conformen una fórmula interessant, que combina passió i experiència. Tots tres, de fet, coneixen bé el món editorial. Ho demostren cada dia. Més informació a: www.labreu.wordpress.com

On us podem classificar en la «cultureta»?

Ester Andorrà (EA): No ens poden classificar, aquí hi ha la gràcia i la pega. De moment som associació sense ànim de lucre i això, en edició, passa poques vegades.

Miquel Adam (MA): El pas de la «cultureta» a la cultura la fan aquells que treballen i punt. Això de la «cultureta» jo no sé què vol dir... Millet? Tres per cents? Premis literaris adulterats?

Marc Romera (MR): De totes formes, a la nostra manera, hi fem una aportació, a la «cultureta»: apostem per una literatura de qualitat i que ha quedat exclosa, precisament, de la «cultureta» més rànica i endogàmica, la de les capelletes i de les mitificacions prematures, i ho fem apostant per autors que han estat incomprendiblement silenciats i ignorats i aporten molt més que algunes patums que s'ofeguen en la mediocritat. També aportem autors nous amb la certesa que algun d'ells acabarà essent part del canó, d'algun canó, si més no. I omplim forats inexplicables amb autors que no havien estat abans traduïts.

En el pot petit...

EA: La màgia del petit crea curiositat i, la majoria de vegades, complicitat per part dels autors, els lectors, els llibreters i els programadors. També crea recels en segons quina mena de gent.

MA: Volem correspondre a la complicitat amb feina ben feta. El lector en català ja ha patit massa desencants.

MR: Quan ets petit, en aquest món, on el consum i l'èxit fàcil són l'únic que interessa, no tens més remei que ser autèntic. Si no ho ets, millor que pleguis o te'n vagis a formar part d'algun gran grup.

L'aposta per dues traduccions de «grans pendents» (La zona, de Serguei Dovlàtov i Un bàrbar al jardí, de Zbigniew Herbert) us ha donat una certa notorietat. Us voleu «introduir» en la lliga dels «grans»?

EA: Considerem que amb els primers números de la col·lecció «Alabastres» (Andreu Subirats, Jordi Vintó, Josep Pedrals...) ja jugàvem a la lliga dels grans. No cal ser estranger i estar mort per ser valorat.

MA: El mercat editorial en català ha patit els darrers anys un procés de concentració molt important, cosa que fa que deixin un espai preciós perquè d'altres puguem publicar el que ells, per mandra,

© il·lustració: Riki Blanco

temor, experiència o perquè tenen un comptable apuntant constantment el clatell de l'editor, no fan.

MR: Ni som competència per als grans ni tenim cap intenció de competir-hi. Tot i així, ja passa a molts llocs que escriptors de prestigi, o fins i tot d'èxit, se senten cansats de les grans editorials i de la despersonalització en el tracte i en les promocions que han de patir; prefereixen el tracte personal i proper dels petits editors, que en tenen cura d'una manera molt més constant i molt més duradora, a part que així poden tractar directament amb l'editor, en tots els sentits. Un editor que encara es pot considerar «literari». Els grans grups s'han convertit en simples calculadors de màrqueting.

La cultura catalana, una paraula i un domini. Jo començo: dubte.org

EA: ficció.etc, epopeia.cat, il·lusió.org

MA: monopoli.es, el.moviment.es, demostra.camionant.org

» Oriol Lladó
Periodista

«LaBreu són editors que encara es poden considerar literaris, de tracte personal i propers amb els autors»

El prestigi (mundial) d'una llengua

Històricament, el catalanisme ha vinculat el prestigi de la llengua a poder omplir de manera excel·lent les lleixes de l'alta cultura. Avui, el prestigi ja no depèn només de la dimensió nacional, formem part de xarxes de tot tipus i el segell de qualitat prové d'instàncies que sovint són molt llunyanes, però que acaben determinant la vàlua real de moltes iniciatives que neixen als Països Catalans.

«Jaume Cabré és exemple de com el prestigi català pot ser també internacional»

Barcelona, com és sabut, és una gran ciutat on cada dia arriben persones d'arreu del món, no tan sols per fer turisme o negocis. També n'arriben molts per estudiar i fer recerca. No descobriré cap secret si afegeixo que la capital catalana projecta un gran atractiu entre els joves llatinoamericans que es plantegen cursar postgraus, mestratges i doctorats. Les universitats del nostre país tenen en aquest públic un mercat creixent i molt dinàmic. Aquesta realitat comporta assajar noves solucions lingüístiques per poder atendre l'alumnat nouvingut, un extrem que en d'altres països d'Europa passa sempre per l'idioma anglès.

El fet que l'espanyol o castellà sigui també una llengua important a Catalunya treu força a l'anglès i esdevé, a la vegada, un factor diferencial per als hispanoparlants del món. Per una banda frena, per l'altra impulsa. Tot i que hi ha molts centres d'educació superior que van introduint l'anglès gradualment, cada cop amb més èxit, és una evidència que la primera llengua-pont del món acadèmic català segueix sent l'espanyol. Cal precisar, tanmateix, que en el camp de la recerca, com s'esdevé actualment de manera general, l'anglès és, com pertoca, la manera més efectiva d'internacionalitzar el coneixement que es produeix en territori català i les xifres ens ho demostren. D'altra banda, tots sabem que tot allò que no passa per les revistes acadèmiques publicades en anglès corre perill de no existir o d'ocupar un lloc més que secundari en el si de la comunitat del saber.

En aquest nou context, ens toca repensar les formes de reforçar el prestigi de la llengua catalana. La matriu noucentista, de la qual encara és deutora la cultura del nostre país, correspon a un temps en el qual tot anava més a poc a poc, una època de fronteres, un període en el qual les comunicacions de masses tot just començaven a créixer. Pensar en el prestigi del català l'any 1909 o pensar en la mateixa cosa avui són exercicis completament diferents. La nostra universitat és catalana i global a la vegada, té unes obligacions amb el país però té també una funció nova,

impensable fa cent anys. El nou Espai Europeu d'Educació Superior, conegut popularment amb el nom de Pla Bolonya, aprofundeix en aquesta realitat que, a la pràctica, ha d'implacar més moviment de professors i d'estudiants, i més voluntat d'intercanviar continguts i resultats. Així les coses, com podem fer-ho per evitar que la mundialització del coneixement afebleixi encara més la llengua més demogràficament feble? Com podem fer-ho per donar més gruix al català com a llengua d'alta cultura, sense que això impliqui quedar necessàriament marginats dels circuits que comptem?

El desafiament és enorme. M'agradaria tenir respostes plausibles sobre aquest assumpte, però només sóc capaç de posar el problema damunt la taula. Una cosa és clara: els mecanismes del prestigi, que durant dècades han obsessionat el catalanisme cultural i polític, es transformen avui a gran velocitat i ens descol·loquen. Això fa que moltes premisses ideològiques esdevinguin obsoletes o acabin sent ineficaces per afrontar el món en el qual ens ha tocat viure. Per exemple: històricament, el catalanisme ha vinculat el prestigi de la llengua a poder omplir de manera excel·lent totes les lleixes de l'alta cultura, des de l'arqueologia fins a la botànica, passant per la medicina o la filosofia. L'Institut d'Estudis Catalans, la nostra Acadèmia d'acadèmies, va aparèixer amb aquest objectiu tan ambiciós. El treball obstinat de moltes figures de totes les disciplines científiques ha fet que la cultura catalana hagi conjurat, feliçment, el perill de la folklorització, com ha passat, en canvi, a d'altres nacions europees sense estat propi i amb menys musculatura política, social i econòmica. Tanmateix, avui no en tenim prou amb l'IEC. El prestigi ja no depèn només de la dimensió nacional, formem part de xarxes mundials de tot tipus i el segell de qualitat prové d'instàncies que no controlem i que, sovint, són molt llunyanes. Són les oficines de Brussel·les, de Londres, de Washington D.C. o de Toronto les que acaben determinant la vàlua real de moltes de les iniciatives culturals i científiques que neixen a València, Palma, Perpinyà i Barcelona.

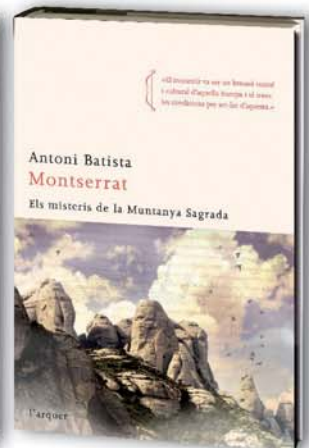
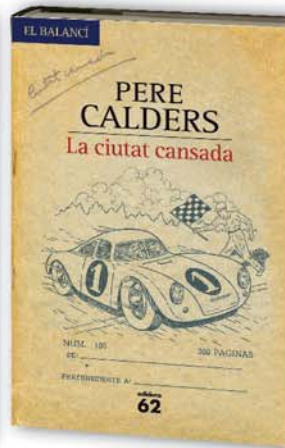
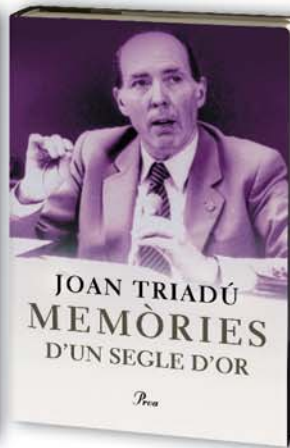
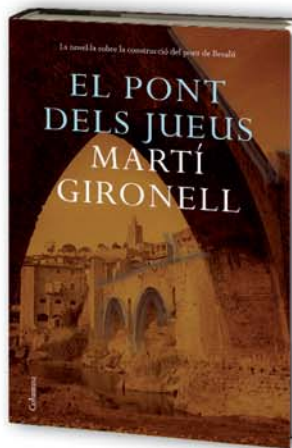
Jaume Cabré, que ha repetit èxit a Alemanya amb la traducció de *Senyoria*, després de la gran acollida que va tenir *Les veus del Pamano*, és un gran exemple de com el prestigi català pot ser també prestigi internacional. Darrere d'això hi ha molt de talent, bona feina i més coses. Aquest cas –subratllem-ho– ens permet tenir esperances sobre tot allò que podem fer, si no ens posem barreres mentals. ◊

el PUNT DE LLIBRE D'ÒMNIUM

et convida a llegir

ÒMNIUM
LLENGUA CULTURA PAÍS

ÒMNIUM
LLENGUA CULTURA PAÍS

El Pont dels Jueus
Martí Gironell

Memòries d'un segle d'or
Joan Triadú

La ciutat cansada
Pere Calders

Montserrat
Antoni Batista

et convida a llegir

Retalla aquest punt de llibre i presenta'l a qualsevol llibreria de Catalunya. Podràs obtenir 1 € de regal per cada llibre per la compra de qualsevol dels quatre títols que hi figuren. Promoció vàlida fins al 15 de gener de 2010.

Retalla el punt de llibre i bescanvia'l a la teva llibreria

Aquest punt de llibre et permetrà gaudir d'un val d'1 € per cada un d'aquests quatre llibres. Tens fins al 15 de gener de 2010 per canviar-lo a qualsevol llibreria de Catalunya. Fins que se n'exhaureixin les existències.

No et perdís aquesta oportunitat de gaudir amb el Punt de Llibre d'Òmniium Cultural de la millor literatura al millor preu!

ÒMNIUM
LLENGUA CULTURA PAÍS

Imagina, si vols, quantes coses genials pots arribar a llegir!